

تلاشی در مسیر موفقیت

- ✓ دانلود گام به گام تمام دروس
- ✓ دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه
- ✓ دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی
- ✓ دانلود نمونه سوالات امتحانی
- ✓ مشاوره کنکور
- ✓ فیلم های انگیزشی

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

د) اسفند ماه ۱۴۰۱

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۰۲۱-۶۴۶۳

«قمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم توزنده‌جانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، امیر زراندوز، علی شهرایی، سعید عزیزخانی، رحیم مشتاق‌نظام، محمد یگانه
اقتصاد	نسرين جعفری، سارا شریفی، مهدی ضیائی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، عارفه‌سدات طباطبایی‌نژاد، سیدعلیرضا علوبیان، سجاد غلامپور سیوکی، مجتبی فرهادی، حمید محدثی، یاسین مهدیان، هومن نمازی، سید محمد هاشمی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آزیتا بیدقی، فاطمه صفری، ارغوان عبدالملکی، شهریار عبدالله
عربی زبان قرآن	نوید امساکی، ولی برجهی، بهروز حیدریکی، حسین رضایی، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمدعلی نصرآبادی، حمیدرضا قائدامینی، سیدمحمدعلی مرتضوی، سیده محیا مؤمنی، پیروز وجان
تاریخ و چهارفایا	میلاد باغ‌شیخی، زهرا دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، علی محمد کریمی، میلاد گرجی، میلاد هوشیار
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنمایی، علیرضا تقی‌پور، سیا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، حسن صدری، علیرضا نصیری
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد رسائی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند	الهه شهبازی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	فاطمه صفری	زهره قموشی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان، هومن نمازی	فریبا رفوفی
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	فاطمه صفری	کوثر شاه‌حسینی	زهره قموشی
عربی زبان قرآن	نوید امساکی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ	سیدعلیرضا علوبیان	سیدعلیرضا علوبیان	زهرا دامیار	فاطمه فوقانی
جغرافیا	سیدعلیرضا علوبیان	سیدعلیرضا علوبیان	زهرا دامیار	
منطق و فلسفه	سیا جعفرزاده صابری	نیما جواهری	فرهاد علی‌نژاد	زهره قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد	

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	زهرا دامیار
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهرشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

چون جملات دنباله مثبت هستند، پس $r > 0$ است.
 $\Rightarrow r = \frac{r}{r} > 0 \Rightarrow r = +2$

$$\text{لذا } c = a_4 = a_1 r^3 = 16, b = a_3 = a_1 r^2 = 8, a_1 = a = 2 \\ d = a_5 = a_1 r^4 = 32$$

$$\frac{a+b}{c-d} = \frac{2+8}{16-32} = \frac{10}{-16} = -\frac{5}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۷۸ تا ۷۴)

ریاضی و آمار (۲)

(محمد بهبودی)

درتابع همانی به صورت زوج مرتب، مؤلفه‌های اول و دوم در هر زوج مرتب یکسان‌اند. بنابراین:

$$2a - 2 = 8 \Rightarrow 2a = 10 \Rightarrow a = 5$$

$$3b = a + 1 \Rightarrow 3b = 5 + 1 = 6 \Rightarrow b = 2$$

$$4c = a + b = 5 + 2 \Rightarrow c = \frac{7}{4}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۳)

(محمد ابراهیم توزنده‌جانی)

یک تابع خطی است و باید ضریب x^2 صفر باشد و y یک تابع همانی است و باید ضریب x برابر یک باشد و عدد ثابت آن صفر باشد. بنابراین:

$$a - 1 = 0 \Rightarrow a = 1, b - 1 = 1 \Rightarrow b = 2, 2c - 4 = 0 \Rightarrow c = 2$$

$$\Rightarrow a + b - 2c = 1 + 2 - 2 \times 2 = 3 - 4 = -1$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۳)

(محمد بهبودی)

درتابع ثابت f برد تک عضوی است، پس مقادیر مؤلفه دوم همه زوجمرتبها برابرند.

$$4a + 1 = 13 = b - 2 \Rightarrow \begin{cases} 4a + 1 = 13 \Rightarrow a = 3 \\ b - 2 = 13 \Rightarrow b = 15 \end{cases}$$

در ضابطه تابع ثابت g ضریب x^2 و x باید برابر صفر باشد. بنابراین:

$$3d - 6 = 0 \Rightarrow d = 2$$

$$5 - c = 0 \Rightarrow c = 5$$

$$\Rightarrow \frac{3+15+5+2}{4} = \frac{25}{4} = 6 \frac{1}{2} \text{ میانگین}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۳)

(محمد یگانه)

با توجه به ضابطه f و مقادیر خواسته شده داریم:

$$\frac{15}{1} \rightarrow f(1) = 3(1)^2 + 1 = 4 \text{ ضابطه اول}$$

$$\frac{-2}{-2} \rightarrow f(-2) = 2(-2)^2 - 1 = -5 \text{ ضابطه دوم}$$

$$\frac{25}{2} \rightarrow f(2) = 3(2)^2 + 1 = 13 \text{ ضابطه اول}$$

$$\Rightarrow \frac{13 + (-5)}{4} = \frac{8}{4} = 2 \text{ عبارت}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۳)

$$t_f = 4 \Rightarrow t_1 r^3 = 4 \Rightarrow t_1 \times \frac{1}{8} = 4 \Rightarrow t_1 = 32$$

جمله هشتم این دنباله برابر است با:

$$t_8 = t_1 r^7 = 32 \times \left(\frac{1}{8}\right)^7 = 32 \times \frac{1}{128} = \frac{1}{4}$$

(ریاضی و آمار (۲)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۷۸ تا ۷۴)

«۳» گزینه ۸

می‌دانیم اگر b واسطه هندسی a و c باشد، آنگاه $b^2 = a \cdot c$. در اینجا جمله پنجم دنباله حسابی، واسطه هندسی بین جمله دوم و بازدهم دنباله حسابی است. یعنی:

$$(a_5)^2 = (a_2)(a_{11})$$

تساوی را برحسب a_1 و d می‌نویسیم:

$$(a_1 + 4d)^2 = (a_1 + d)(a_1 + 10d)$$

$$\Rightarrow a_1^2 + 8a_1d + 16d^2 = a_1^2 + 11a_1d + 10d^2$$

$$\Rightarrow 3a_1d - 6d^2 = 0 \Rightarrow 3d(a_1 - 2d) = 0$$

$$\begin{cases} d = 0 \\ a_1 = 2d \end{cases}$$

$$a_1 = 2d \Rightarrow d = \frac{a_1}{2}$$

پس:

حال داریم:

$$a_6 = a_1 + 5d \xrightarrow{a_1 = 2d} 7d = 14 \Rightarrow d = 2, a_1 = 4$$

مجموع ده جمله ابتدایی دنباله حسابی برابر است با:

$$S_{10} = \frac{10}{2} [2 \times 4 + 9 \times 2]$$

$$\Rightarrow S_{10} = 5 \times 26 = 130$$

(ریاضی و آمار (۲)، الگوهای خطی و غیرخطی، صفحه‌های ۶۹ تا ۶۷)

«۴» گزینه ۹

(ابوالفضل بخاری)

می‌دانیم قیمت نسبت به سال قبل 20 درصد کاهش یافته است. یعنی 80 درصد یا $\frac{80}{100}$ سال قبل است، با توجه به این موضوع قیمت در سال‌های مختلف به صورت زیر است:

$$2,000,000,000,000 \times \underbrace{(0 / 8)}_{\text{بعداز سال اول}} \times \underbrace{(0 / 8)}_{\text{سال خرید}}^n$$

بنابراین در سال سوم داریم:

$$2,000,000,000 \times \frac{512}{1000} = 2,000,000,000 \times (0 / 8)^3 = 1,024,000$$

(ریاضی و آمار (۲)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۷۸ تا ۷۴)

«۱» گزینه ۱۰

(محمد ابراهیم توزنده‌جانی)

جمله دوم و جمله ششم دنباله مشخص است، لذا طبق تعریف جمله عمومی داریم:

$$a_2 = a_1 r, a_6 = a_1 r^5$$

$$\frac{a_6}{a_2} = r^4 = \frac{64}{4} = 16 \Rightarrow r^4 = 16$$

(علی شهرابی)

دامنه تابع f شامل $x = \pm 1$ نیست، چون مخرج آن را صفر می‌کنند، پس:

$$D_f = R - \{\pm 1\}$$

دامنه تابع g هم شامل مؤلفه‌های اولش است:

$$D_g = \{2, 0, -1, 1\}$$

اشتراک دامنه f و g را حساب می‌کنیم:

$$D_{f+g} = D_f \cap D_g = \{2, 0\}$$

مقدار تابع $f + g$ را در $x = 0$ و $x = 2$ به دست می‌آوریم:

$$x = 0 : (f + g)(0) = f(0) + g(0) = (-2 + a) + \frac{-a}{2} = \frac{a}{2} - 2$$

$$x = 2 : (f + g)(2) = f(2) + g(2) = (3 + a) + 2 = a + 5.$$

برای آن که $f + g$ ثابت باشد باید، $\frac{a}{2} - 2 = a + 5$ و a که برای این تابع هستند، یکسان باشند:

$$a + 5 = \frac{a}{2} - 2 \Rightarrow \frac{a}{2} = -7 \Rightarrow a = -14$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

(سعید عزیز قانی)

«گزینه ۳»

یعنی، در تابع f به جای x مقدار $\frac{-1}{3}$ قرار دهیم:

$$f\left(\frac{-1}{3}\right) = 3 \Rightarrow \underbrace{\left[2\left(\frac{-1}{3}\right)\right] - a}_{\frac{-1}{3} + 1} \times \text{sign}\left(\frac{-1}{3}\right) = 3 \Rightarrow \left(\frac{-1-a}{2}\right)(-1) = 3$$

$$\Rightarrow \frac{a+1}{2} = 3 \Rightarrow a = 5$$

تابع $(g(x))^2$ پلکانی است، بنابراین ضابطه‌های آن باید عدد ثابت باشد بنابراین در ضابطه بالا ضریب x را برابر صفر قرار می‌دهیم و تابع $(g(x))^2$ را به دست آورده سپس حاصل $(g(x))^2$ را محاسبه می‌کنیم:

$$3b - 1 = 0 \Rightarrow b = \frac{1}{3} \Rightarrow g(x) = \begin{cases} 3 & x \geq 0 \\ 15 & x < 0 \end{cases}$$

در نهایت داریم:

$$a + 3b + g(2) = 5 + 3\left(\frac{1}{3}\right) + 3 = 9$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

(محمد ابراهیم تووزنده‌جانی)

«گزینه ۴»

در ابتدا توجه کنید که π تقریباً برابر $\frac{3}{14}$ است.

$$f\left(\frac{0}{\lambda}\right) = \left[1 - \frac{0/\lambda}{4}\right] = [1 - 0/2] = [0/\lambda] = 0$$

$$f(-\pi) = \left[1 - \frac{-\pi}{4}\right] = \left[1 + \frac{\pi}{4}\right] = 1$$

$$f\left(\frac{0}{\lambda}\right) - 3f(-\pi) = 0 - 3(1) = -3$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

(آرزوین هسینی)

با توجه به شکل داریم: $x = 3$ ریشه داخل قدرمطلق است، پس:

$$-3 + b = 0 \Rightarrow b = 3$$

از طرفی نمودار قدرمطلق ما، طبق تابع $(x-f)(c)$ واحد رفته بالا، درنتیجه $c = 4$ و برای پیدا کردن a ، کافی است نقطه $(2, 0)$ را در تابع f جایگذاری کنیم:

$$f(x) = a|x + 3| + 4$$

$$\xrightarrow{(0, -2)} -2 = a|0 + 3| + 4 \Rightarrow -2 = 3a + 4 \Rightarrow 3a = -6 \Rightarrow a = -2$$

پس تابع $f(x) = -2|x + 3| + 4$ است.برای پیدا کردن k کافی است $f(x)$ را برابر صفر قرار دهیم:

$$-2|x + 3| + 4 = 0$$

$$\begin{aligned} x + 3 = 2 &\Rightarrow x = -1 \quad \checkmark \\ \Rightarrow 2|x + 3| = 4 &\Rightarrow |x + 3| = 2 \\ \text{یا} \\ x + 3 = -2 &\Rightarrow x = -5 \end{aligned}$$

مقدار k طبق نمودار از -3 بزرگتر است، پس $k = -1$ قابل قبول است.حال به ازای $a = -2$ و $b = 3$ و $c = 4$ و $k = -1$ خواسته سؤال را به دست می‌آوریم:

$$\frac{a+b-c}{k} = \frac{-2+3-4}{-1} = \frac{-3}{-1} = 3$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۲)

(ابوالفضل بواری)

«گزینه ۴»

در سؤال داده شده، f و g هر دو دارای دو ضابطه هستند، همچنین محدوده ضابطه‌ها عیناً مثل هم است. در این حالت برای هر محدوده، عمل جمع را روی ضابطه دو تابع انجام می‌دهیم:

$$\begin{cases} x \geq 1 \Rightarrow (f+g)(x) = f(x) + g(x) = 3x - 2 + (-x^2 + 2) = -x^2 + 3x \\ x < 1 \Rightarrow (f+g)(x) = f(x) + g(x) = 4 - 2x + (x-1) = -x + 3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow (f+g)(x) = \begin{cases} -x^2 + 3x, & x \geq 1 \\ -x + 3, & x < 1 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷)

(محمد محمدی)

«گزینه ۱»

با توجه به نمودار f_5 را به دست می‌آوریم:

$$f_3(x) = 2x - 1 + x + 3 = 3x + 2$$

$$f_4(x) = 2(2x - 1) - (x + 3) = 3x - 5$$

$$f_5(x) = \frac{3x + 2}{3x - 5} \Rightarrow f_5(6) = \frac{3 \times 6 + 2}{3 \times 6 - 5} = \frac{20}{13}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷)

(سیدعلیرضا احمدی)

بیت گزینه «۳»، دارای دو استعارة مکنیه از نوع تشخیص است: در سر عقل، با عشق تو جنون وجود دارد و صبر از دست تو، پا در رکاب است.

۲۵- گزینه «۳»

گزینه «۱»: تشخیص: آفتاب از دیدن روی تو خجالت می کشد.

گزینه «۲»: «سرو»: استعارة مصرحه از قامت و «مه»: استعارة مصرحه از چهره

گزینه «۴»: عدل تو (شاه) فتنه را مست خواب کرده است. در این عبارت دو استعارة مکنیه به کار رفته است. یکی انسان انگاری در خصوص «عدل» که فتنه را مست خواب کرده است و دیگری انسان انگاری در خصوص «فتنه» که مست خواب شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه های ۷۱ تا ۷۴)

(یاسین مهریان)

بیت «الف»: «ذر» در «درفشان» استعارة مصرحه از «گریه» - «عل» استعارة مصرحه از «لب» - «گوهر» در «گوهربار»، استعارة مصرحه از «سختان نیک» = ۳ استعارة

بیت «د»: «فرش زمود» استعارة مصرحه از «سبزهزار» - «گهر» استعارة مصرحه از «باران» - «چشم داشتن ابر» استعارة مکنیه و تشخیص = ۳ استعارة

تشرح سایر ایات:
بیت «ب»: «ای آه» استعارة مکنیه و تشخیص - «خس و خاشک» استعارة

مصrophه از «شاعر» = ۲ استعارة

بیت «ج»: «گلاب» استعارة مصrophه از «اشک» - «ارغوان» استعارة مصrophه از «جهره سرخ رنگ» - «ترگس» استعارة مصrophه از «چشم» - «مست بودن چشم» استعارة مکنیه و تشخیص = ۴ استعارة

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه های ۷۱ تا ۷۴)

(مسن اصغری)

تشبیه: شاهین قضا (اضافه تشبیهی)
اغراق: بزرگنمایی در تعداد خدمتکاران و مقام ممدوح و مخاطب
ایهام: حل کنم: ۱- رفع کردن مشکل - ۲- حل کردن چیزی در آب (ساغر شراب)

مجاز: «چشم» مجاز از نگاه

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

(هومن نمازی)

«عود» با معنی ۱- چوبی خوشبو - ۲- نوعی ساز با «کوس» که نوعی طبل با صدای بلند است، ایهام تناسب افزیده است. در این بیت مجاز به کار نرفته است.

تشرح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «محمود» یکی به معنی سلطان محمود غزنوی است و دیگر به معنای خوب و نیکو است که معنی اول با «ایاز» در تناسب است؛ همچنین واژه «سر» (دومین سر) مجاز از قصد و نیت است.

گزینه «۲»: «باز» ایهام دارد، نه ایهام تناسب؛ «چمن» نیز مجاز از باغ است.

گزینه «۴»: «هزار» در معنای عدد هزار آمده است و معنای انجرافی آن (بلبل) با عنده لیب تناسب دارد. همچنین اعداد «صد» و «هزار» در معنای مجازی مقدار بسیار زیاد آمده اند.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)**۲۱- گزینه «۱»**

واقع گرایی شاخصه اصلی شعر وحشی بافقی است و صائب خداوندگار مضامین تازه شعری است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک شناسی، صفحه های ۶۰ و ۶۱)

۲۲- گزینه «۲»

الف: «کل» استعارة مصrophه از یار

ج: «زر»: استعارة از چهره

تشرح سایر ایات:

ب: «گنج غم»، «ویرانه دل»، «مسکن خیال» و «کاشانه دل» همگی اضافه تشبیهی اند و در این بیت مخاطب، یار است و منادی محفوظ نمی تواند ایجاد تشخیص و استعارة کند. معنای بیت چنین است: ای کسی که گنج غم را در ویرانه دلم نهادی ...

د: «شمع روی» اضافه تشبیهی است.

ه: «جام عشق» اضافه تشبیهی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه های ۷۱ تا ۷۴)

۲۳- گزینه «۳»

در بیت گزینه «۳»، «آفتاب تابان» استعارة مصrophه از یار است.

تشرح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: تشخیص و استعارة مکنیه: گل نرگس، گیاه را در نظر نمی آورد.

گزینه «۲»: تشخیص و استعارة مکنیه: حسن دل را صید کرد

گزینه «۴»: تشخیص و استعارة مکنیه: قهر تو پای من را شکست و لطف تو دستم را گرفت.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه های ۷۱ تا ۷۴)

۲۴- گزینه «۱»

استعارة مکنیه: «آب مه» (آبروی ماه) اضافه استعاری است. بوسه زدن باد نیز تشخیص و استعارة مکنیه است.

استعارة مصrophه: ۱- مهر (آفتاب) استعارة از رخ یار (البته در این بیت واژه مهر می تواند به معنای عشق نیز در نظر گرفته شود که در این صورت استعارة مصrophه نیست). ۲- «آب»: استعارة از ملاطفت و مهربانی یار - ۳-

«آتش»: استعارة از عشق

تشرح سایر گزینه ها:

گزینه «۲»: «اراقات عشق»: اضافه استعاری (استعارة مکنیه)

گزینه «۳»: «مهر»: استعارة مصrophه از رخ یار، «گوهر»: استعارة مصrophه از عشق و «آتش»: استعارة مصrophه از امیال و خواسته های درونی

گزینه «۴»: «باد»: استعارة مصrophه از هوس و «آتش»: استعارة مصrophه از امیال و خواسته های درونی

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه های ۷۳ و ۷۴)

(سید محمد هاشمی)

در این بیت، باد صبا باعث زنده شدن دوباره طبیعت گشته است و کارکردی متفاوت با دیگر گزینه ها دارد. در بقیه گزینه ها به خوشبو بودن باد صبا اشاره شده است که یعنی باد صبا از بر معشوق آمده است و بوی او را با خود آورده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۶۶)

علوم و فنون ادبی (۱)

(محتبی فرهادی)

«۴۱- گزینه ۳»

«التفهیم» از آثار نثر مربوط به دوره سامانی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه های ۶۴ و ۶۵)

(فرهار فروزان کیا)

«۴۲- گزینه ۱»

فکر و کلام صائب در این بیت پیچیده است و رنگ فلسفی و حکمی دارد. ضمناً استفاده از کلمه های مثل «خیابان» در سبک خراسانی کمتر معمول است. همچنین اینکه «عالم جلوه یار باشد» نشان از معشوق آسمانی دارد که در سبک عراقی معمول بود و در سبک هندی هم شاعران همین مفاهیم را با بیانی دیگر می گفتند.

تشرییم گزینه های دیگر:

گزینه ۲: «معشوق سیمین بر» توصیفی برای معشوق زمینی است؛ به شادی عمر بگذاریم» هم طنبی شادی و خوش باشی دارد؛ ضمناً کلام ساده و بدون پیچیدگی های فکری و ادبی است. بیت از فرخی سیستانی است.

گزینه ۳: «کاربرد فعل در حالت دستور تاریخی: «تیستی»، «باشدي»؛ کلام ساده و بدون پیچیدگی های فکری و ادبی

گزینه ۴: فعل «همی نچمم» فعلی کهن از مصدر «چمیدن» است (به معنای خرامیدن و با ناز راه رفتن). ضمناً شعر واقع گراست و به واقعیت بیرونی نظر دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک شناسی، صفحه های ۶۲ و ۶۳)

(مهمن اصغری)

«۴۳- گزینه ۲»

کلمات دو مصراج ابیات گزینه های ۱، ۳ و ۴ یک به یک با هم سجع متوازی یا متوازن دارند؛ اما در بیت گزینه ۲، بین تمام کلمات دو مصراج تقابل سجع ها دیده نمی شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، صفحه های ۷۳ و ۷۴)

(یاسین مودیان)

«۴۴- گزینه ۴»

روبه روی هم قرار گرفتن سجع های متوازی در این بیت، پدیدآورنده «ترصیع» است. / «تابان» و «آبان (ءابان)». جناس ناهمسان اختلافی

تشرییم گزینه های:

گزینه ۱: «قاد ترصیع و دارای موازن / «یافت» و «نیافت»، «داشت» و «نداشت»؛ جناس ناهمسان افزایشی

گزینه ۲: دارای ترصیع / قادر جناس («مهر» و «دهر» به دلیل اختلاف در دو اج، جناس به وجود نمی آورند).

(سید علیرضا علوبیان)

در این گزینه هیچ اختیار وزنی به کار نرفته است؛ در مصراج دوم گزینه ۱، اختیار بلند بودن هجای پایانی مصراج، در رکن اول مصراج اول گزینه ۳، اختیار آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن و در رکن پایانی مصراج دوم گزینه ۴، ابدال به کار رفته است.

«۴۵- گزینه ۲»

در این گزینه هیچ اختیار وزنی به کار نرفته است؛ در مصراج دوم گزینه ۱، اختیار آوردن هجای پایانی مصراج، در رکن اول مصراج اول گزینه ۳،

اختیار آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن فعلن و در رکن پایانی مصراج دوم گزینه ۴، ابدال به کار رفته است.

گزینه ۱: «فاعلاتن فعلاتن فعلن

گزینه ۲: «مفعول فعلاتن فعلاتن فعلن

گزینه ۳: «فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

گزینه ۴: «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه های ۸۳ تا ۸۶)

«۴۶- گزینه ۴»

وزن این بیت «فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن» است و در رکن اول مصراج دوم اختیار آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن صورت گرفته است و در «زان» است. حذف همزه صورت گرفته است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: وزن این بیت «فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن» است که نمی تواند اختیار آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در آن صورت بگیرد؛ اما حذف همزه در «نقد است» صورت گرفته است.

گزینه ۲: در این بیت در رکن ابتدایی مصراج اول اختیار آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن صورت گرفته است؛ اما حذف همزه وجود ندارد.

گزینه ۳: در این بیت در رکن ابتدایی هر دو مصراج اختیار آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن مشاهده می شود؛ اما اختیار حذف همزه وجود ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

«۴۷- گزینه ۴»

(سید علیرضا احمدی)

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «می نیست (فعلن) / س پ رست (فعلن) - ابدال دارد.

گزینه ۲: «گو ید (فعلن) / تُعَبَّث (فعلن) - ابدال دارد.

گزینه ۳: «یم زار (فعلن) / د سَ ری (فعلن) - ابدال دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۵)

«۴۸- گزینه ۴»

(سید محمد هاشمی)

در این گزینه، از چهره زیبای یار، تعریف و تمجید شده است و چهره یار به صبح خرم تشییه شده است؛ اما در بیت صورت سوال و دیگر گزینه ها، صحبت از عمر کوتاه آدمی و شادی های اندک و گذران جهان است.

در بیت گزینه ۳، منظور از «کاخ دلاویز» دنیاگی است که در آن به سر می بریم. شاعر این کاخ را سرد می داند، زیرا تا جا خوش کنی، بانگ می آید که «برخیز»!

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۶۲)

(مفهوم فرهادی)

۴۷- گزینه «۴»

ش	خی	ر	کا	ک	قا	حق
U	-	U	-	U	-	-

کن	م	نی	ک	می	تر	ب
-	U	-	U	-	-	U

تشریف سایر گزینه‌ها:

تقطیع درست سایر گزینه‌ها به این شکل است:

گزینه «۱»: ---U-U-U---

گزینه «۲»: --U---U---U

گزینه «۳»: --U---U---U

(علوم و فنون ادبی (ا)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

(یاسین مهدیان)

۴۸- گزینه «۱»

بخشی از صفحه ۶۸ کتاب علوم و فنون ادبی دهم همزه با هم می‌خوانیم:

«اگر در فصیح خواندن شعر، همزه آغاز هجا (وقتی قبل از آن صامتی باشد) تلفظ نشود، در خط نیز آن را باید حذف کرد.

با توجه به توضیحات کتاب درسی، اگر قبل از همزه «صامت» باشد، آن‌گاه امکان رخدادن حذف همزه وجود دارد. در گزینه «۱»، «زده است» مشکوک به حذف همزه است؛ اما قبل از همزه آن، مصوت کوتاه آمده است و قبل از همزه، با «صامت» رویه‌رو نیستیم؛ پس شرایط کتاب درسی برای حذف همزه را دارا نیست.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «پرآشوب» را به‌شکل «پراشوب» تلفظ می‌کنیم.

گزینه «۳»: «زهرالود» را به‌شکل «زهralود» تلفظ می‌کنیم.

گزینه «۴»: «زود از» را به‌شکل «زودز» تلفظ می‌کنیم.

(علوم و فنون ادبی (ا)، موسیقی شعر، صفحه ۶۸)

(مسن اصغری)

۴۹- گزینه «۲»

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۲»: تمامی امور و افعال آدمی از خواست الهی سرچشمه می‌گیرد (فاعل حقیقی اعمال آدمی، خداوند است).

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «تأثیر عشق در موجودات عالم

گزینه «۳»: در توصیف زیبایی یک منظره

گزینه «۴»: گرمی بازار عشق به واسطه احساسات درون آدمی (دل) است.

(علوم و فنون ادبی (ا)، مفهوم، صفحه ۷۶)

(مسن اصغری)

۵۰- گزینه «۳»

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۳»: ظلم و ستم بر زیردستان و مردم ضعیف دور از مردانگی است.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شاعر بی توجهی و بی مهربی نسبت به انسان متواضع و فروتن را ناشایست می‌داند.

گزینه «۲»: اشاره به ناجوانمردی انسان‌های طمع‌کار و حریص دارد.

گزینه «۴»: به نکوهش انسان‌های مغorer می‌پردازد.

(علوم و فنون ادبی (ا)، مفهوم، صفحه ۷۶)

گزینه «۳»: دارای تصریح / فاقد جناس («دور» و «نور» فاقد جناس هستند؛ زیرا واژه «دور»، به‌شکل (dowr) و کلمه «نور» به‌شکل (noor) تلفظ می‌شود و اختلاف آن‌ها در بیش از یک واژ است).

(علوم و فنون ادبی (ا)، برع لفظی، ترکیبی)

۴۵- گزینه «۲»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

از	به‌ر	زخم	گاه	چو	سیم	گداز
وز	به‌ر	حس	گاه	چو	مارم	همی

در این گزینه شما هم سجع متوازی می‌بینید بین کلمات و هم سجع متوازن! پس موازن دارد.

گزینه «۲»:

از	رنج	تن	تمام	نیارم	پی
وز	درد	دل	تمام	نیارم	کشی

اما در گزینه «۲» کلمات «پی» و «وابی» سجع متوازی یا متوازن ندارند و بررسی کردن این دو کلمه از لحاظ داشتن سجع مطرف نیز بیهوود است؛ چون سجع مطرف در موازن مطرح نیست.

گزینه «۳»:

چرا	مطرب	نمی‌خواهد	سروری
چرا	ساقی	نمی‌گوید	درودی

وجود سجع‌های متوازن و متوازی، آرایه موازن را پدید آورده است.

گزینه «۴»:

سیرت	خرانه	تو
نعمت	نشانه	تو

وجود سجع‌های متوازن و متوازی، آرایه موازن را پدید آورده است.

(هومن نمازی)

۴۶- گزینه «۳»

شکل صحیح:

ت	ذس	لز	عقـ	داخت	آن	پـ	سـ
U	-	-	-	U-	-	-	U

رـت	رـی	خـون	یـ	هـا	وـک	نا
-	-	-	U	-	-	-

ولی در رویه‌روی مصراع، تقطیع غلط آمده است:

عقل	از
-	U-

(علوم و فنون ادبی (ا)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

(یاسین مهریان)

«لعل» در این بیت، در معنای حقيقی خود (نوعی سنگ قرمزرنگ) به کار رفته است.

۵۵- گزینه «۲»

تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: «چکیدن غم» استعارة مکنیه است (تشبیهی که مدنظر شاعر بوده، بدین شکل است: غم مثل بارانی است که می‌چکد؛ با حذف «باران» که مشبه به است و نگهداشتمن مشبه (غم)، به همراه یکی از ویژگی‌های مشبه به (چکیدن)، استعارة مکنیه به وجود آمده است).

گزینه «۳»: «خندیدن گل» استعارة مکنیه و تشخیص است.

گزینه «۴»: «باغ دل فریب» استعارة مصرحه از دنیا

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۷۱ تا ۷۴)

(سید علیرضا احمدی)

وزن الگوی هجایی موجود در صورت سؤال و وزن این بیت «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن» هست که بنابر اختیار وزنی ابدال، «فعلن» به « فعلن» تبدیل می‌شود و مطابق الگوی هجایی موجود در صورت سؤال می‌شود.

۵۶- گزینه «۲»

تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: وزن این بیت «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن» است؛ اما چون اختیار ابدال در رکن «فعلن» صورت نگرفته است، مطابق الگوی هجایی نمی‌باشد.

گزینه‌های «۳» و «۴»: وزن این دو بیت «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن» است که با الگوی هجایی تطابق ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

(یاسین مهریان)

این بیت، در وزن «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن» سروده شده است؛ در حالی که وزن سایر ابیات، «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۶۶)

(همون نمازی)

وزن این بیت «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن» است؛ در حالی که وزن سه بیت دیگر «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۶۶)

(سید علیرضا علویان)

وزن این بیت «فعولن فعولن فعولن فعولن» می‌باشد، در حالی که سایر ابیات در وزن «فعولن فعولن فعولن فعل» سروده شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

(سید محمد هاشمی)

در این بیت خانم پروین اعتضامی، چرا غل عقل را مهم‌ترین وسیله برای گذر از ظلمات راه جهان دانسته است. در گزینه‌های دیگر، شاعران به تعریف و تمجید از شعر و شاعری خود پرداخته‌اند؛ کاری که حافظ نیز در بیت صورت سؤال انجام داده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۷۴)

علوم و فنون ادبی (۲)**۵۱- گزینه «۲»**

شاعران مکتب وقوع معتقد بودند که شعر، به خاطر تقلید از پیشینیان، دچار افت شده است و باید این شیوه دگرگون شود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۵۱)

(عزیز الباسی پور)

در دربارهای هند، به شیوه گذشته، بازار قصیده، که قالب اصلی مدح‌سرایی است، گرم بود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۶۰)

۵۲- گزینه «۳»

در دربارهای هند، به شیوه گذشته، بازار قصیده، که قالب اصلی مدح‌سرایی است، گرم بود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۶۰)

۵۳- گزینه «۴»

در مصراج چهارم دو تشبیه (تشبیه خط به دایره و تشبیه خط به شب) به چشم می‌خورد و «مه» استعارة مصرحه از چهره است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هیچ تشخیصی در مصراج نخست دیده نمی‌شود و دو تشبیه داریم. یکی تشبیه درون‌واژه‌ای (نقطه‌دهن) و دیگری تشبیه بلیغ اسنادی (خط دایره است).

گزینه «۲»: «مشک» استعارة مصرحه از مو

گزینه «۳»: تشبیهات: ۱- روز رخ (اصفهان تشبیه‌ی) - ۲- چو صحیح ...
(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

(یاسین مهریان)

۵۴- گزینه «۳»

«گل» در این بیت، استعارة مصرحه از «یار» است؛ بنابراین، شاعر یار خود را مورد خطاب قرارداده است و استعارة مکنیه به وجود نیامده است. منظور از «شخسار» در این بیت، جایگاهی در کنار معشوق است.

نکته مضمون درس:

هر کجا که «غیر انسان» مورد خطاب قرار گرفت، حتماً با استعارة مکنیه روبرو نیستیم و آن موجود غیر انسان، ممکن است استعارة مصرحه از چیز دیگری (عموماً معشوق) باشد که در آن صورت، انسان مورد خطاب قرار گرفته است و با تشخیص و استعارة مکنیه مواجه نیستیم.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاعر «سرو» را مورد خطاب قرار می‌دهد و می‌گوید از دیدن قد بلند تو، یاد کسی [معشوقم] افتادم؛ بنابراین، خود درخت سرو مورد خطاب قرار گرفته است و استعارة مکنیه و تشخیص وجود دارد.

گزینه «۲»: شاعر به «بت» می‌گوید که به این دلیل به تو توجه دارم که من را یاد معشوقم می‌اندازی؛ بنابراین، خود «بت» مورد خطاب قرار گرفته است و استعارة مکنیه و تشخیص وجود دارد.

گزینه «۴»: با توجه به مصراج اول، شاعر «ماه» را مورد خطاب قرار می‌دهد و می‌گوید که تو [ماه] هم از بخت بد من، غمگین و ناراحت شده‌ای؛ بنابراین خود «ماه» مورد خطاب قرار گرفته است و استعارة مکنیه و تشخیص وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

(فاطمه صفری)

۶۶- گزینه «۳»

فاصله میان وضعیت موجود و وضعیت مطلوب جهان اجتماعی، جامعه‌شناسی را به داوری درباره ارزش‌ها می‌کشاند.

زنگی اجتماعی انسان، دو وجه دارد: از سویی افراد را زندگی گروهی خود با یکدیگر، جهان اجتماعی و ساختارهای آن را می‌سازند. از سوی دیگر هر جهان اجتماعی الزام‌ها و پیامدهایی دارد که زندگی انسان‌ها را متأثر می‌سازد.

در رویکرد جدایی دانش از ارزش، دانش در قلمرو تبیین و ارزش در قلمرو تفسیر قرار دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، تابه‌بری اجتماعی، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۱)

(فاطمه صفری)

۶۷- گزینه «۴»**بررسی گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: نادرست (جامعه‌شناسی انتقادی ظرفیت انتقاد از تمامی کنش‌های ناپسند فردی و اجتماعی را ندارد). - نادرست (جامعه‌شناسی انتقادی همانند رویکرد تفسیری تمام معانی و ارزش‌ها را ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌داند).

گزینه «۲»: درست - درست

گزینه «۳»: درست - درست

گزینه «۴»: درست - نادرست (رویکرد انتقادی هیچ‌گونه حقیقت یا فضیلی را کشف نمی‌کند).

(جامعه‌شناسی (۳)، تابه‌بری اجتماعی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

(فاطمه صفری)

۶۸- گزینه «۲»**تشریم مواد نادرست:**

انسان بیرون از زمانه و زمینه جهان متعدد، این‌گونه می‌اندیشد که حقایق و ارزش‌هایی فراتر از انسان وجود دارد که هستی آن‌ها وابسته به انسان نیست. همه دیدگاه‌هایی که درباره عدالت سخن می‌گویند، اهمیت یکسانی ندارد. برخی دیدگاه‌ها، عدالت را اساسی‌ترین ارزش یا یکی از اساسی‌ترین ارزش‌ها می‌دانند ولی برای برخی دیگر، عدالت از آن جهت اهمیت می‌یابد که وسیله‌ای برای تحقق ارزش‌های دیگر است.

(جامعه‌شناسی (۳)، تابه‌بری اجتماعی، صفحه‌های ۸۰، ۸۱ تا ۸۴)

(فاطمه صفری)

۶۹- گزینه «۱»

موضوع جامعه‌شناسی انتقادی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن است.

فیلم دیوانه از قفس پرید در نقد قدرت ساخته شد.

تبیین، کشف و بازخوانی واقعیت‌ها است.

(جامعه‌شناسی (۳)، تابه‌بری اجتماعی، صفحه‌های ۸۰، ۸۱ و ۸۳)

(فاطمه صفری)

۷۰- گزینه «۳»

تا زمانی که یک جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پایر جاست، پیامدهای آن نیز باقی است.

بی‌توجهی به ساختارهای اجتماعی و نادیده گرفتن آن‌ها، به معنای چشم‌پوشی از آثار و پیامدهای مخرب آن‌ها است؛ زیرا انتقاد از ساختارهای اجتماعی را ناممکن می‌سازد و در نتیجه امکان کنترل آثار مخرب آن‌ها از دست می‌رود.

(جامعه‌شناسی (۳)، تابه‌بری اجتماعی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۲)

جامعه‌شناسی (۳)**۶۱- گزینه «۲»**

(آزیتا بیدرقی)

اشتراك جامعه‌شناسان انتقادی و تفسیری ← تأکید بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی

افتراء نابرابری در ثروت و تحصیلات با قد و هوش ← نابرابری اجتماعی اشتراك رویکردهای تبیینی و تفسیری از دیدگاه جامعه‌شناسان انتقادی ← محافظه‌کار بودن

اشتراك رویکرد طرفداران قشریندی اجتماعی و مخالفان قشریندی اجتماعی از دیدگاه طرفداران عدالت اجتماعی ← عدم سازگاری با فطرت انسان (جامعه‌شناسی (۳)، تابه‌بری اجتماعی، صفحه‌های ۷۷، ۷۸ و ۷۹)

۶۲- گزینه «۳»

(آزیتا بیدرقی)

نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق ← طرفداران عدالت اجتماعی (ب)

هیچ‌گونه حقیقت و فضیلی را کشف نمی‌کند تا براساس این حقایق و فضایل به نقد کنش‌ها پردازد. ← جامعه‌شناسان انتقادی (الف) طرفداران قشریندی اجتماعی ← نابرابری‌های اجتماعی نتیجه نابرابری‌های طبیعی است پس عادلانه‌اند. (ج)

جامع سوسیالیستی ← مالکیت خصوصی وسائل تولید وجود ندارد. ← (د) (جامعه‌شناسی (۳)، تابه‌بری اجتماعی، صفحه‌های ۷۴، ۷۵ و ۷۶)

۶۳- گزینه «۴»

(آزیتا بیدرقی)

طرفداران قشریندی اجتماعی معتقدند که از گذشته تا حال، هیچ جامعه‌ای بدون قشریندی اجتماعی نبوده است؛ یعنی قشریندی پدیدهای اشتراك همه زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است.

(جامعه‌شناسی (۳)، تابه‌بری اجتماعی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۶۴- گزینه «۴»

(آزیتا بیدرقی)

با غلبه رویکرد تفسیری، رویکرد تبیینی به حاشیه رفت و راه بازگشت دعاوی انتقادی و تجویزی به علوم اجتماعی باز شد. این باز پیوند دانش و ارزش سخن به میان می‌آید و دانش انتقادی شکل می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، تابه‌بری اجتماعی، صفحه ۱۰)

۶۵- گزینه «۳»

(الف) مدل کمونیستی ← مخالفین قشریندی اجتماعی

(ب) مدل لیبرال ← طرفداران قشریندی اجتماعی

(ج) مدل عدالت اجتماعی ← طرفداران عدالت اجتماعی

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عدالت اجتماعی - کمونیستی - لیبرال

گزینه «۲»: کمونیستی - کمونیستی - لیبرال

گزینه «۳»: کمونیستی - لیبرال - عدالت اجتماعی

گزینه «۴»: کمونیستی - لیبرال - کمونیستی

(جامعه‌شناسی (۳)، تابه‌بری اجتماعی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۸)

بسیاری از منتقادان، نگران این هستند که تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند، موجب تضعیف سازوکارهای دموکراسی می‌شود.

تک محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعماری (محدودیت صادرات یک کشور به یک ماده خام)، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بیانی، صفحه‌های ۶۹، ۶۵ و ۷۰)

۷۶- گزینه «۱» (فاطمه صفری)

انباشت ثروت، پدیدآمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.

کشورهای غربی بعد از آنکه در کشورهای استعماری با مقاومت‌های سیاسی و نهضت‌های آزادی‌بخش مواجه می‌شوند، استقلال سیاسی و اقتصادی آنان را به رسمیت می‌شناسند.

ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد؛ زیرا این علوم موجب می‌شوند که فرهنگ‌های دینی، هویت خود را از نگاه فرهنگ غربی بازنگری و ارزیابی کنند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بیانی، صفحه‌های ۶۸ و ۶۶)

۷۷- گزینه «۱» (ریحانه امینی)

بعد از انقلاب فرانسه، طرفداران نظریه‌های لیبرالیستی در طرف راست و منتقادان این نظریه در طرف چپ مجلس فرانسه قرار می‌گرفتند. به همین سبب آن‌ها را با عنوان دو جریان چپ و راست می‌شناختند. بعدها مخالفان سرمایه‌داری که جریان چپ نام گرفته بودند، احزاب سوسیالیستی و کمونیستی را تشکیل دادند. در این میان حزب کمونیست شوروی با انقلاب سال ۱۹۱۷م. توانست قدرت را در روسیه به دست گیرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بیانی، صفحه‌های ۷۹ و ۷۰)

۷۸- گزینه «۴» (ریحانه امینی)

تشريع موارد نادرست:

- در جوامع سوسیالیستی به بهانه عدالت اقتصادی، نه تنها آزادی معنوی بلکه آزادی دنیوی افراد نیز از بین رفت.

- رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار بود و در چارچوب همان بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت. بنابراین،

چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف، شکل می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بیانی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

جامعه‌شناسی (۲)

۷۱- گزینه «۴» (ریحانه امینی)
تشريع موارد:

- زوال تدریجی قدرت کلیسا، منجر به حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنتها و لرها) شد.

- رشد تجارت و بردباری، انتقال برددهای سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد که بازار گنان نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند.

- استعمار مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید بود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بیانی، صفحه‌های ۵۷، ۵۱ و ۶۰)

۷۲- گزینه «۴» (ریحانه امینی)

جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید به صورت امروز نبوده است؛ فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند. روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود و جامعه جهانی که از طریق این روابط شکل می‌گرفت، به‌گونه‌ای نبود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار دهد. به همین دلیل اگر برخی کشورها مورد هجوم نظامی قرار می‌گرفتند، در صورتی که از ظرفیت فرهنگی برتری برخوردار بودند، گروههای مهاجم را درون خود هضم و جذب می‌کردند. فرهنگ‌های مختلف نیز می‌توانستند از مرزهای جغرافیایی خود از طریق روابط تجاری یا گفت و گوهای مستقیم علمی و معرفتی، عبور کنند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بیانی، صفحه ۵۶)

۷۳- گزینه «۳» (ریحانه امینی)

در دو سده نوزدهم و بیستم، سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع را به صورت جوامع پیرامونی درآورد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بیانی، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۷)

۷۴- گزینه «۲» (فاطمه صفری)

دولت‌های اسلامی، حاکمیت‌های سیاسی- اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند.

از سازمان همکاری شانگهای با عنوان ناتوی شرق یاد می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بیانی، صفحه‌های ۶۹، ۶۷، ۶۵ و ۶۰)

۷۵- گزینه «۴» (فاطمه صفری)

تربيت نخبگان کشورهای غیرغربی به شیوه توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی صورت می‌گیرد.

برای مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی، پیمان‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد، اتحادیه عرب، سازمان کفرانس اسلامی و ... بین دولتها شکل گرفته است.

وجود دارد. جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخدن، اما حق و باطل بر مدار بینش و گرایش آن‌ها، دچار تغییر نمی‌شود. از نظر جوامعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم و برای داوری درباره درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن آن‌ها راهی نداریم.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۸)

(ریحانه امینی)

«۸۲- گزینه ۴»

- بداخلق بودن: اکتسابی - فردی - متغیر
- دانش‌آموز بودن: اکتسابی - اجتماعی - متغیر
- کارمند اداره نفت: اکتسابی - اجتماعی - متغیر
- زن بودن: انتسابی - اجتماعی - ثابت

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

(ریحانه امینی)

«۸۴- گزینه ۳»

- استرس زیاد (نفسانی) می‌تواند باعث درد معده (جسمانی) شود.
- گاندی با افکار و عقاید خود (نفسانی)، انقلاب هند را رهبری کرد (اجتماعی).

- جهان سکولار (اجتماعی) مانع بروز ابعاد معنوی انسان می‌شود (نفسانی).

- کمبود آهن در بدن (جسمانی) باعث کم‌حصولگی در فرد می‌شود.

(نفسانی)

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

(فاطمه صفری)

«۸۵- گزینه ۴»

- تعارض فرهنگی، گاهی ناشی از علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی بازمی‌گردد و گاه، ناشی از علل بیرونی است و پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است.

جامعه آپارتاید (جدانزدایی)، صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌ورد.

در جوامع فئودالی غربی، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

(ریحانه امینی)

«۷۹- گزینه ۴»

مارکس در نیمة دوم قرن نوزدهم لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد.
(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بیانی، صفحه‌های ۷۶ تا ۸۰)

(ریحانه امینی)

«۸۰- گزینه ۳»

- از نظر مالتوس، جمعیت‌شناس انگلیسی، کسانی که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارند. او در این باره گفته است: «انسانی که در دنیای از قبل تملک شده به دنیا می‌آید، اگر نتواند قدرت خود را از والدینش دریافت کند و اگر جامعه خواهان کار او نباشد، هیچ حقی برای دریافت کمترین غذا یا چون و چرا درباره مقام و موقعیت خود ندارد. بر سر سفره گسترده طبیعت جایی برای او وجود ندارد، طبیعت حکم به رفتن او می‌دهد و این حکم را اجرا می‌کند.»

- ریکاردو، اقتصاددان مخالف دولت در اقتصاد، حتی افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌داند و معتقد است: «اگر حکومت‌گران ما بگذارند سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کند، کالاها قیمت مناسب خود را داشته باشند، استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد و بلاهت و حماقت نیز مجازات طبیعی خود را ببیند، پیشرفت کشور را به بهترین وجه تأمین خواهد کرد.

- برخی از اندیشمندان اروپایی برای حل مشکل فقر و غنا، در چارچوب ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگ جدید غرب، نظریه‌هایی ارائه دادند. مارکس در نیمة دوم قرن نوزدهم لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد. از نظر او، حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

- برخی اندیشمندان علوم اجتماعی و سیاسی مانند آیزاک برلین در نقد لیبرالیسم اولیه، از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفته‌اند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بیانی، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

جامعه‌شناسی (۱)**«۸۱- گزینه ۳»**

(الف) ناپسند بودن اسراف و تبذیر و ساده‌زیستی، آرمان‌هایی هستند که خارج از قلمرو واقعی جامعه ایران قرار دارند.

(ب) اسراف و تبذیر واقعیتی است که جزء آرمان‌های ما محسوب نمی‌شود. یعنی مردم در واقعیت انجام می‌دهند اما جزء ارزش‌ها و آرمان‌های آن‌ها نیست.

(ج) استکبارستیزی و احترام به پدر و مادر، آرمان‌هایی هستند که درون قلمرو واقعی جامعه ایران نیز قرار دارند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

(فاطمه صفری)

«۸۲- گزینه ۳»

جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند.

حقایق هر چند خود ثابت‌اند؛ ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند؛ یعنی برای جهان‌های اجتماعی، امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد؛ همان‌گونه که امکان خروج از باطل و قبول حق

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

(عیدرفنا خاندامینی)

«آنفقو»: اتفاق کنید (رد گزینه ۱) / «رزقناکم»: به شما روزی دادیم (رد سایر گزینه‌ها) / «آن یاتی»: باید، فرارسد / «لا بیعَ فیه و لا خُلَّة»: در آن نه داد و ستدی است و نه دوستی ای

۹۱- گزینه «۳»

تکات مضمون درسی:

(۱) افعالی که ضمیر متصل به آن‌ها چسبیده است، قطعاً معلوم هستند.

(۲) در ترجمه فعل‌های مجھول، معمولاً از اشتقاقات فعل «شندن» استفاده می‌کنیم.

(ترجمه)

۹۲- گزینه «۳»

«إن يُدخل»: (فعل شرط به صورت مضارع التزامي ترجمه می‌شود) اگر وارد کنند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «كلمة فارسية»: (موصوف و صفت نکره) یک کلمه فارسی، کلمه‌ای فارسی (رد گزینه ۲) / «يَتَطَلَّقُوا»: تلفظ می‌کنند، بر زبان می‌آورند (رد گزینه ۲) / «الكلمة»: (الكلمة) معرفه به «ال» است و همین اسم به صورت نکره در عبارت قبلی آمده است، بنابراین می‌توان در ترجمه «ال» از (این و آن) استفاده کرد این کلمه، آن کلمه، کلمه (رد گزینه ۱) / «السينة»: زبان‌ها (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

(سیره مهیا مؤمنی)

«كُنَّا نَمْشِي»: راه می‌رفتیم / «رأيْنَا»: دیدیم / «يَتَظَاهِرُ»: (ماضی + مضارع ← ماضی استمراری) تظاهر می‌کرد (رد گزینه ۳) / «فَجَاءَهُ»: ناگهان (در جای درست خود معنا نشده است ← رد گزینه ۲) / «لَمَّا»: وقتی که (رد گزینه ۴) / «بَدَأَ يَضْحَكُ»: شروع به خنده‌یدن کرد (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

(ولی برخی- ابهر)

«عبدَةُ اللهِ خَيْرٌ»: پرستش خدا نیکو است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «التعلیم و التَّفَقِيْهِ»: یاد دادن و آگاه کردن، آموزش و دانای کردن (رد گزینه ۳) / «قد أَرْسَلَ»: (فعل ماضی نقلی مجھول) فرستاده شده است (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

(سید محمدعلی مرتضوی)

«لَا يَغْلُبُ إِلَّا»: گران نمی‌شود.... مگر، گران می‌شود.... فقط (رد گزینه ۲) / «إِلَّا فِي نِهَايَةِ فَصْلِ الشَّتَاءِ»: (۲) / «سُرُّ الْفَوَاكِهِ»: قیمت میوه‌ها (رد گزینه ۲) / «إِلَّا فِي سَيْرِ قَلْهَاهَا» / «بِسَبِّ قَلْهَاهَا»: فقط (مگر) در پایان فصل زمستان (رد سایر گزینه‌ها) / «فِي السُّوقِ»: در بازار (رد گزینه ۳) به خاطر کمبود آن‌ها (رد سایر گزینه‌ها) / «فِي السُّوقِ»: در بازار (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

(بهروز هیربکی)

حرف جر «فی» به معنی «در» است، همچنین «النقش» معرفه است و باید به صورت «نقش، نگاره» ترجمه شود.

(ترجمه)

جامعه‌شناسی (۲)

(شوریار عبدالله)

۸۶- گزینه «۴»

هنگامی که فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب و اثربخش، ویژگی‌های مطلوب را نداشته باشند، جامعه جهانی با چالش‌های درون فرهنگی مواجه خواهد شد. کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیرغربی نیاز داشتند. آن‌ها برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند درهم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند. آن‌ها برای رسیدن به این هدف در وهله نخست از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بهانی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۱)

(کتاب آبی)

۸۷- گزینه «۴»

تحته قابو کردن ایلات در دوران رضاخان و انقلاب سفید در دوران محمد رضا پهلوی، بر دامداری و کشاورزی ایران تأثیر داشته است و صادرات نفت در تک محصولی کردن اقتصاد ایران نقش داشته است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بهانی، صفحه ۴۷)

(کتاب آبی)

۸۸- گزینه «۲»

تک محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعماری است، قدرت چانهزنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده، موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بهانی، صفحه ۶۵)

(شوریار عبدالله)

۸۹- گزینه «۱»

چالش جهان دو قطبی، چالشی فرامنطقه‌ای بود.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بهانی، صفحه‌های ۷۱، ۷۰ و ۸۱)

(شوریار عبدالله)

۹۰- گزینه «۳»

مالتوس معتقد بود کسانی که در فقر متولد می‌شوند حق حیات ندارند. او در این باره گفته بود: کسی که در دنیا از قبل تملک شده به دنیا باید و نتواند قدرت خود را از والدینش بگیرد و اگر جامعه خواهان کار او نباشد، هیچ حقی برای دریافت کمترین غذا یا چون و چرا دریاره موقعيت خود ندارد، بر سر سفره گسترده طبیعت جایی برای وجود ندارد و طبیعت حکم به رفتن او می‌دهد و این حکم را اجرا می‌کند.

ریکاردو مخالف دخالت دولت در اقتصاد بود و حتی افزایش دستمزد کارگران و رفاه حال آن‌ها را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات جدیدی می‌دانست و معتقد بود که اگر حکومتگران ما بگذارند سرمایه پرسودترین راه خود را دنبال کند و کالاهای قیمت مناسب خود را داشته باشند، استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد و بلاهت و حماقت مجازات طبیعی خود را ببیند، پیشرفت کشور به بهترین وجه تأمین خواهد شد.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بهانی، صفحه ۷۷)

(سید محمدعلی مرتضوی)

از جمله آن چه انسان را فراموشکار می کند....: «بی توجهی او به مرتب کردن چیزها و کارهast!»

تشریف گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «عدم توجهش به انجام بازی های فکری!» (غلط)

گزینه «۳»: «برخاستنش از خواب بعد از طلوع خورشید!» (غلط)

گزینه «۴»: «مشغول بودنش به کار برای ساعتی طولانی!» (غلط)

(درک مطلب)

۱۰۱- گزینه «۲»

(سید محمدعلی مرتضوی) از جمله آن چه انسان را فراموشکار می کند....: «بی توجهی او به مرتب کردن چیزها و کارهast!»

تشریف گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «عدم توجهش به انجام بازی های فکری!» (غلط)

گزینه «۳»: «برخاستنش از خواب بعد از طلوع خورشید!» (غلط)

گزینه «۴»: «مشغول بودنش به کار برای ساعتی طولانی!» (غلط)

(درک مطلب)

(ولی برجهی - ابره)

(سید محمدعلی مرتضوی)

«چگونگی به خاطر آوردن اطلاعات به شکلی سریعتر!» در متن نیامده است.

تشریف گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «فوايد بازی های فکری!

گزینه «۳»: «تأثیر فراموشی بر کارها یا رفتارمان!

گزینه «۴»: «چگونگی رهایی یافتن از فراموشی در زندگی روزانه!

(درک مطلب)

۱۰۲- گزینه «۲»

(سید محمدعلی مرتضوی) «چگونگی به خاطر آوردن اطلاعات به شکلی سریعتر!» در متن نیامده است.

تشریف گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «فوايد بازی های فکری!

گزینه «۳»: «تأثیر فراموشی بر کارها یا رفتارمان!

گزینه «۴»: «چگونگی رهایی یافتن از فراموشی در زندگی روزانه!

(درک مطلب)

(سیده مهیا مؤمنی)

(پیروز وفان)

۱۰۳- گزینه «۲»

(سید محمدعلی مرتضوی) **موارد نادرست در سایر گزینه ها:**

گزینه «۱»: مصدره: استفعال ← من باب استفعال و مصدره: استطاعه: گزینه «۳»: للمفرد المؤنث الغائب ← للمفرد المذكر الغائب / نائب فاعله:

الجنود ← فاعله: الجنود

گزینه «۴»: اسم فاعل من الفعل الذاذ ليس له حرف زائد ← اسم فاعل من مزيد ثلاثي (من باب افعال و مصدر: اشکال)

(تمیل صرفی و اعراب)

(بهروز هیرلیکی)

(سید محمدعلی مرتضوی)

۱۰۴- گزینه «۴»

(سید محمدعلی مرتضوی) **موارد نادرست در سایر گزینه ها:**

گزینه «۱»: للمفرد المؤنث المخاطب ← للمفرد المذكر المخاطب؛ مزيد ثلاثي ← مجرد ثلاثي

گزینه «۲»: بمعنى «تر» في الفارسية ← بمعنى «ترین» في الفارسية

گزینه «۳»: مجرور بالألف و التون ← مجرور بعلامة الكسرة

(تمیل صرفی و اعراب)

(مفهوم)

(مرتفقی کاظم شیرودی)

۱۰۵- گزینه «۲»

(سید محمدعلی مرتضوی) **مَنظَّمة:** اسم مفعول است (صحيح: مُنْظَّمة)

الثُّرَاثِ: نادرست است (صحيح: الثُّرَاثِ)

«العالِمِ»: به معنای «جهانی» نادرست است، زیرا «العالِمِ» بر وزن «فاعل» به معنای «دان» است. (صحيح: العالِمِ ← جهانی).

(فقط هر کات)

(سید محمدعلی مرتضوی)

(ولی برجهی - ابره)

۱۰۶- گزینه «۳»

در گزینه «۳»، «سعید» معرفه به علم و اسم شخص است. در سایر گزینه ها، «سعید» اسمی نکره به معنای (خوشبخت) است.

ترجمه گزینه ها:

گزینه «۱»: در زندگیم خوشبختی (فرد خوشبختی) را نیافتم مگر کسی که با توکل بر پروردگارش تلاش کردا

گزینه «۲»: هر کس دیگران را در مشکلاتشان باری کند پس او در زندگی خود خوشبخت است!

گزینه «۳»: آیا سعید را دیدی در حالی که با تکبر از همساگردی هایش روی بر می گردانید!

گزینه «۴»: برادر تو خوشبخت است چون برادری مثل تو دارد!

(قواعد اسم)

(سید محمدعلی مرتضوی)

«انسان قبیل از این که بخوابد، قادر به بازگردانی اطلاعات است!» (غلط)

تشریف گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «اگر زبان جدیدی بیاموزیم، آن حافظه ما را تقویت می کند!» (صحيح)

گزینه «۲»: «تغییر دادن جای اشیای اطرافمان، فراموشی ما را زیاد می کند!» (صحيح)

گزینه «۴»: «دلایلی که منجر به فراموشی می شوند، بسیار تفاوت دارند!»

(صحيح)

(درک مطلب)

۹۷- گزینه «۴»**تشریف سایر گزینه ها:**

در گزینه «۱»، «عالی» نکره است و «ینتفع» نیز مضارع مجھول است و باید به صورت (دانشمندی که از دانش او سود برده می شود) ترجمه گردد. در گزینه «۲»، «سامح» به معنای (ببخش) است و باید آن را با «اسمح» به معنای (اجازه بده) اشتباہ گرفت. در گزینه «۳»، «سیاح» و «ذو کثیره» هر دو نکره

هستند که به اشتباہ، به صورت معرفه ترجمه شده‌اند و نادرست هستند.

(ترجمه)

۹۸- گزینه «۳»

(سیده مهیا مؤمنی) «امروز»: الیوم (رد گزینه های ۱ و ۲) / «دوستم»: صدیقی، صدیقتی / «به من»:

إلى (رد گزینه ۱) / «كتابي»: كتاباً (رد گزینه ۴) / «هدیه داد»: أهدى، أهدت /

«قبلًا»: مِن قبْل (رد گزینه ۱) / «آن را دیده بودم»: رأيته (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۹۹- گزینه «۳»

(بهروز هیرلیکی) ترجمه آیه شریفه: «..... تا بر آنجه که از دستتان رفته، ناراحت نشوید.»

تشریف گزینه ها:

گزینه «۱»: مضرع فارسی به گذران عمر و استفاده از فرسته ها اشاره دارد.

گزینه «۲»: مثل فارسی به عقب نینداختن کارها اشاره می کند.

گزینه «۳»: همانند آیه شریفه، به حسرت‌نخوردن نسبت به گذشته اشاره می کند.

گزینه «۴»: این موضوع را بیان کرده که گاهی یک لحظه غفلت کردن، موجب ضرر و پشیمانی می شود.

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

فراموشی یکی از امور دردآوری است که انسان گاهی به دلایل متعددی در

عرض آن قرار می گیرد، آن در نزد بسیاری، امری طبیعی به شمار می آید و لی آثار بعدی بر تحصیل انسان یا کارش دارد و آن در آینده بر رفتار او تأثیر

می گذارد. جند کار وجود دارد که فراموشی را کاهش می دهد، از آن جمله حفظ عقل در فقایتی همیشگی و تفکری فعال، از طریق انجام بازی های

فکری یا آموختن چیزی جدید است. انسان در معرض فراموشی جای اشیا

قرار دارد هر گاه که به تغییر جاهای آنها ادامه دهد، پس باید از مرتب نگردن اشیاء یا تغییر مکان هایشان دوری کند. خواب خوب نقش بزرگی در کاهش

فراموشی دارد به طوری که بازگرداندن اطلاعات به شکلی فعال در هنگام نیاز به آن، ممکن است، اما کم خوابی منجر به فراموشی می شود.

با وجود این که فراموشی در بیشتر اوقات طبیعی است، برخی علائم و نشانه ها دلالت بر وجود مشکلی در حافظه می کنند که نیاز به مراجعه به پژوهش دارند.

(پیروز وفان)

۱۱۲- گزینه «۲»
یُحِبَ الْأَمْهَاتُ الْأَوْلَادَ: فرزندان مادران را دوست دارند (رد گزینه‌های ۱ و ۳: تشخیص فاعل و مفعول در ترجمه مهم است، وقت داشته باشید که فعل جمله با فاعل آن، از نظر جنس مطابقت دارد، در این جمله، «یُحِبَ» با «أَوْلَادَ» مطابقت دارد، نه «أَمْهَاتَ») / «يُبِرِّوْنَ أَمْوَهَنَ»: کارهایشان را اداره می‌کنند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «فِي الْأَيَامِ الْتِي» در روزهایی که / «لَسِنَ قَادِرَاتٍ عَلَى أَدَاءِهَا»: قادر (توانا) بر انجام آن‌ها نیستند (ترجمه)

(کتاب آبی)

۱۱۳- گزینه «۳»
هَنَاكَ قَوْةً عَظِيمَةً: قدرتی بزرگ وجود دارد (رد سایر گزینه‌ها) / «مِنَ اللَّهِ»: از جانب خداوند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «فِي أَعْمَاقِ الْمَحِيطَاتِ»: در اعمق اقیانوس‌ها (رد گزینه‌های ۲) / «كَمْثُلَ»: مانند / «أَسْمَاكٌ مُضِيَّةٌ»: ماهی‌هایی نورانی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «تَحَوَّلُ»: که تبدیل می‌کنند / «ظَلَامُ الْبَحْرِ»: تاریکی دریا (رد گزینه‌های ۲) / «إِلَى نَهَارٍ مُضِيءٍ»: به روزی روشن (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

(همیر خان قادرآمینی)

۱۱۴- گزینه «۲»
مَنَاطِقُ دَارَىِ جَاذِبَةٍ گَرْدَشْكَرِي: مناطق الجذب السياحي (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «كَشُور زَيَادِيَمان»: بلادنا الجميلة (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

(کتاب آبی)

۱۱۵- گزینه «۴»
آيَةٌ أَتَأْمَرُونَ النَّاسَ بِالْبَرِّ وَ تَنْسُونَ أَنفُسَكُمْ! به معنای «آیا مردم را به نیکی امر می‌کنید و خودتان را فراموش می‌کنید». یعنی انسان باید در انجام کار خیر از خود شروع کند، سپس دیگران را به انجام آن سفارش کند. به عبارت دیگر، گفتار و کردار انسان، باید یکسان باشد. گزینه «۴» با این مفهوم تناسبی ندارد؛ بیت گزینه «۴» می‌گوید نتیجه بدی و بدی کردن، چیزی جز بدی نیست.

(مفهوم)

(سید محمدعلی مرتفعی)

۱۱۶- گزینه «۲»
دَر گَزِينَهِ «۲»، «مَفْعُولٌ وَ مَنْصُوبٌ» نادرست است؛ در جملة داده شده، «بَقِيَةً» مفعول است و «الْحَيَوانَاتُ» نقش مضافقیه را دارد.

(تمایل صرفی و اعراب)

(پیروز وفان)

۱۱۷- گزینه «۱»
در گزینه «۱»، «الْطَّالِبَاتُ الْمَجْدَتَانُ» نادرست است و باید به صورت «الْطَّالِبَاتُ الْمَجْدَتَانُ» نوشته شود؛ اسم‌های مثنی در حالت مرفوع در آخرشان، «ان» می‌گیرند.

(ضبط هرکات)

(پیروز هیربکی)

۱۱۸- گزینه «۳»
تشرییم گزینه‌ها:
**گزینه «۱»: «مَيَادِينُ» مبتدا و جمع مکسر است. (مفرد ← میدان)
 گزینه «۲»: «مَضَامِينُ» مبتدا و جمع مکسر است. (مفرد ← مضمون)**

۱۰۷- گزینه «۴»
بعد از «آن» بلافصله اسم نمی‌آید (رد گزینه «۲»). همچنین بعد از «آن»، فعل مضارع، به جز در صیغه‌های جمع مؤنث، دچار تغییر ظاهری می‌شود (رد گزینه «۳»).

از طرف دیگر، «تَبَتَّدِؤُوا: شروع شوید» با معنای جمله مطابقت ندارد (رد گزینه «۱») ترجمۀ عبارت: «پیش از آنکه شروع به کاری کنید، با کارشناسان مشورت نمایید!» (قواعد فعل)

۱۰۸- گزینه «۲»
در گزینه «۲»، جملۀ وصفیه نداریم؛ وقت کنید که «ئىشەيد» درباره «بیتِ

تشرییم سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: «يَجْلِسُ» جملۀ وصفیه برای اسم نکره «فَقِيرًا» است. (فقیری که می‌نشینید ...)

گزینه «۳»: «يَقْعُ» جملۀ وصفیه برای اسم نکره «رَجَلًا» است. (مردی که می‌افتد...)

گزینه «۴»: «يَسِعِ» جملۀ وصفیه برای اسم نکره «مَعْلَمًا» است. (آموزگاری که تلاش می‌کند...)

(انواع بملات)

(ولی برهی - ابره)

۱۰۹- گزینه «۴»
تشرییم گزینه‌ها:
گزینه «۱»: «السَّلَاطِينُ» که جمع مکسر «سلطان» است، مستثنی منه واقع شده است.

گزینه «۲»: «مَحَاصِيلُ» مستثنی منه است نه «الْفَلَاحُون»، پس اینجا هم مستثنی منه جمع مکسر است، نه سالم.

گزینه «۳»: «مَسَائِلُ» مستثنی منه است که جمع مکسر می‌باشد.

گزینه «۴»: با توجه به ضمیر «هُنَّ» که به مستثنی متصل شده است، می‌فهمیم که «الْتَّلَمِيذَاتُ» که جمع مؤنث سالم است، مستثنی منه می‌باشد، نه «الكتاب».

(استثناء)

(سید محمدعلی مرتفعی)

۱۱۰- گزینه «۳»
**در گزینه «۳»، «إِلَى» ادات استثناست، «بعض» مستثنی و «ذَكْرِياتُ» نیز مستثنی منه است؛ پس واضح است که در این گزینه، اسلوب استثناء داریم. (ترجمه: آرزو داریم که همه، خاطراتمان را به یاد آورند، به جز بعضی از آن‌ها را!)
 اما در سایر گزینه‌ها، ادات استثنای نداریم، در گزینه‌های دیگر با «إِلَى» مواجهیم که در واقع «أن + لا» (به معنی: که ن...) است و بر سر فعل مضارع وارد شده است و ارتباطی به اسلوب استثناء ندارد.**

(استثناء)

(سیده مهیا مؤمنی)

۱۱۱- گزینه «۱»
«قُلْ»: بگو (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «سِيرُوا»: بگردید / «فِي الْأَرْضِ»: در زمین (رد گزینه «۴») / «عَاقِبَةُ الْذِينَ مِنْ قَبْلِ»: سرانجام پیشینیان (رد گزینه «۳»)

(ترجمه)

(پهلوی میرکریمی)

«أخذ..... یکذب»: شروع به دروغ گفتن کرد. (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «لم بلتفت»: توجه نکردن (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «لم + مضارع»: مضارع منفی ساده یا نقلی) / «أسع»: شفات (رد گزینه ۳) / «أخذ النساء»: یکی از مردم (رد گزینه ۲) / «خداع»: فریب داد (فعل ماضی معلوم و متعدی است ← رد گزینه‌های ۲ و ۴) (ترجمه)

(همیرضا قانترامینی)

«لا توجُّد»: وجود ندارد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «لغة العرب»: زبان عرب‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «تبَدِّل»: تبدیل می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «حروف قريبة»: حروف نزدیکی، حروفی نزدیک، حرف‌هایی نزدیک (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

نکات مهم درسی: در تست‌های ترجمه به نوع فعل (ماضی، مضارع، امر، نهی، مستقبل) بسیار دقّت کنیم.

مراقب باشیم که ترکیب و صفتی (از نوع اسم) به صورت جمله ترجمه نشود. در ترجمه ترکیب و صفتی که از دو اسم نکره تشکیل شده است، «ی» نکره را به صفت یا موصوف می‌دهیم.

(ترجمه)

(مرتضی کاظم شیروری)

«صدای عجیبی»: (نکره است و نیازی به ال نیست) صوت عجیب (رد گزینه ۱) / «شنیده شد»: (فعل ماضی مجهول است) سمع (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «آن صدا»: الصوت (رد گزینه ۴) / نکته: معمولاً هرگاه اسمی به صورت نکره بیاید و همان اسم دوباره همراه «ال» تکرار شود، می‌توان الف و لامش را «این» یا «آن» ترجمه کرد. «جوانی ... که»: شاب → اسم نکره است و چون پس از آن فعلی آمده که آن را توصیف می‌کند، در ترجمه با حرف ربط «که» می‌آید (رد گزینه ۳). البته در گزینه ۴، «الشَّابَ آذْنِي» هم درست است. «وانمود کرده بود»: (فعل ماضی است) تظاهر (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

(سیده مهیا مؤمنی)

ترجمه عبارت: «راستگو با صداقت‌ش به جایی می‌رسد که دروغگو با فریبکاری اش به آن نمی‌رسد». ← همین مفهوم در بیت فارسی گزینه ۴ نیز بیان شده است.

(مفهوم)

(نویر امسکی)

گزینه ۱: «مع کلمه بعده: الجار و المجرور» نادرست است؛ چرا که در اینجا «حتی» بر سر یک فعل مضارع آمده است و اصلاً حرف جر نیست.

گزینه ۳: «مزید ثلائی» ← مجرد ثلائی
گزینه ۴: «مزید ثلائی بزيادة حرفين» ← «مزید ثلائی بزيادة حرف واحد» (فعل مضارع «تحبون» مزید ثلائی از باب افعال است و باب افعال، تنها یک حرف زائد دارد.)
(تمثیل صرفی و اعراب)

۱۲۲- گزینه ۱

گزینه ۳: دقّت کنید که جمله اسمیه در قسمت دوم عبارت آمده است، «الصيادون» مبتدا و جمع مذکر سالم است.

گزینه ۴: «الحَكَام» مبتدا و جمع مکسر و «العادلون» صفت و جمع مذکر سالم است.

(نوع جملات)

۱۱۹- گزینه ۲

نکات مهم درسی:

۱) اسمی «لسان، فُستان، نسيان، إنسان» مفرد مذکر هستند و نباید آن‌ها را با اسم مثنی اشتباه گرفت.

۲) اسمی «غَيْون، عَصْون» جمع مکسر هستند و نباید آن‌ها را با جمع مذکر سالم اشتباه گرفت.

۳) در اسمی جمع مذکر سالم، «واو» نشانه رفع و «ياء» نشانه نصب و جر است.

تشرییم گزینه‌های دریگر:

گزینه ۱: «الفَسْطَان» غلط است و باید به جای آن، «الْفُسْطَان» باید؛ زیرا نقش مبتدرا دارد و از نظر اعراب، مرفوع به علامت ضممه است.

گزینه ۳: «لِسَانٍ» غلط است و باید به جای آن، «لِسَانٌ» باید؛ زیرا نقش مبتدرا دارد و از نظر اعراب، مرفوع به علامت ضممه است.

گزینه ۴: «غَيْونَ» غلط است و باید به جای آن، «غَيْونُ» باید؛ زیرا نقش مبتدرا دارد و از نظر اعراب، مرفوع به علامت ضممه است.

(قواعد اسم)

۱۲۰- گزینه ۳

در این گزینه، «المُدْرِس» نقش فاعل را دارد و از نظر اعراب، مرفوع است.

(ترجمه عبارت: معلم توأم‌نمد، ما را در کتابخانه عمومی دید)

نکات مهم درسی:

فاعل از نظر اعراب همواره مرفوع است. مفعول از نظر اعراب همواره منصوب است. مضاف‌الیه از نظر اعراب همواره مجرور است.

تشرییم گزینه‌های دریگر:

گزینه ۱: «المُدْرِس» نقش مضاف‌الیه را دارد و از نظر اعراب، مجرور است.

(ترجمه عبارت: پزشک، دندان‌های معلمی را معاینه کرد که به راستگویی شهرت دارد)

گزینه ۲: «المُدْرِس» نقش مفعول را دارد و از نظر اعراب، منصوب است.

(ترجمه عبارت: دانش‌آموز بالدب به معلم دلسوز، بسیار احترام می‌گذارد)

گزینه ۴: «المُدْرِس» نقش مضاف‌الیه را دارد و از نظر اعراب، مجرور است.

(ترجمه عبارت: شیشه مشین معلم، روز گذشته شکسته شده است)

(قواعد اسم)

عربی زبان قرآن (۲)

۱۲۱- گزینه ۱

«ما يَرِيدُ اللَّهُ»: خداوند نمی‌خواهد (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «ليجعل»: قرار

دهد (رد سایر گزینه‌ها) / «عليكم»: بر شما (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «من حرج»: هیچ سختی‌ای

(ترجمه)

تاریخ و جغرافیا (۳)

(میلاد باغ‌شیفی)

۱۳۱- گزینه «۳»

موسولینی پس از پیروزی در انتخابات، تا حدود زیادی به وعده‌های خویش درباره کاهش بیکاری و تورم و پایان دادن به اعتصابها عمل کرد.

(تاریخ (۳)، پنک بهانی دو^۳ و همان پس از آن، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

۱۳۲- گزینه «۴»

یکی از تحولات مهم جهان پس از جنگ جهانی دوم، به قدرت رسانیدن کمونیست‌ها به رهبری مائو در چین بود.
توجه داشته باشد که سایر وقایع در گزینه‌های «۱، ۲ و ۳»، قبل از جنگ جهانی دوم رخ داده است.

(تاریخ (۳)، پنک بهانی دو^۳ و همان پس از آن، صفحه ۱۱۲)

(میلاد هوشیار)

۱۳۳- گزینه «۳»

دولت ایران پس از پیروزی در دادگاه لاهه، از انگلستان خواست که بدھی‌های شرکت نفت و خسارت‌های ناشی از تأخیر و غیره را بپردازد و چون دولت انگلستان این تقاضا را نپذیرفت، اقدام به قطع رابطه سیاسی با لندن کرد.

(تاریخ (۳)، توضیح ملی شدن صنعت نفت ایران، صفحه ۱۲۲)

(میلاد هوشیار)

۱۳۴- گزینه «۲»

در ۱۶ آذر ۱۳۳۲ گروهی از دانشجویان دانشگاه تهران در اعتراض به برقراری روابط سیاسی مجدد با انگلستان و سفر معاون رئیس جمهور آمریکا (ریچارد نیکسون) به ایران تظاهرات کردند که در جریان آن سه تن از دانشجویان به شهادت رسیدند.

(تاریخ (۳)، توضیح ملی شدن صنعت نفت ایران، صفحه ۱۲۶)

(میلاد باغ‌شیفی)

۱۳۵- گزینه «۴»

دشمنان خارجی و عوامل داخلی آنان با بهره‌گیری از تداوم و گسترش اختلاف و نزاع میان دکتر مصدق و آیت‌الله کاشانی و یاران و نزدیکان این دو شخصیت ملی و مذهبی، بر تلاش‌هایشان برای نابودی نهضت و سرنگونی دولت دکتر مصدق افزودند.

(تاریخ (۳)، توضیح ملی شدن صنعت نفت ایران، صفحه ۱۲۴)

(فاطمه سقایی)

۱۳۶- گزینه «۲»

چون شهر مشهد در شرق همدان واقع شده و از نصف‌النهار مبدأ دورتر است پس طول جغرافیایی آن حدود ۱۱ درجه بیشتر از همدان است.

درجه	دقیقه
۶۰	۱۵
۴۳	X

$$43 \times 15 = 645$$

$$\text{درجه } 59 = 48 + 11^\circ$$

$$645 \div 60 = 10 / 75$$

(جغرافیا (۳)، فنون و هنرات‌های جغرافیایی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

(سیده مهیا مؤمنی)

در گزینه «۳»، «خربت» صحیح است، زیرا فعل ماضی از باب تعییل است. همچنین «الشاطئی» به معنای «ساحل» بدین شکل نوشته می‌شود.

(سبط هرگات)

۱۲۷- گزینه «۳»

در گزینه «۲»، «الكبيرة» صفت برای «سوق» از نوع اسم (مفرد) و «آدرس»

صفت برای «تلمیذ» از نوع جمله است.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «قیمتی» صفت برای «موقع» از نوع اسم (مفرد) است.

(لیهتدی) جمله وصفیه نیست، زیرا به آن حرف ناصبیه «لـ» متصل شده است)

گزینه «۳»: «السیئة» صفت از نوع اسم (مفرد) برای «أعمال» است. («کان»

علی‌رغم اینکه بعد از اسم نکره آمده، صفت نیست و خبر برای «آن» است)

گزینه «۴»: «الابانتيون» و «مموجة» صفت به شکل اسم (مفرد) هستند برای «الشعراء» و «أبیات». («استفاد» جمله وصفیه نیست، زیرا قبلش حرف «و» آمده است)

(انواع بملات)

۱۲۹- گزینه «۴»

در این گزینه، «یقع» فعلی است که اسم نکره قبل از خودش را وصف می‌کند: «پدربرگ مهربانی باغ زیبایی دارد که در نزدیکی این رستوران قرار دارد!»

نکات مهم درس:

مراقب باشید که جواب شرط را با جمله وصفیه (جمله بعد از اسم نکره) اشتباہ نگیرید.

عمولاً قبل از جمله وصفیه، حروف «و، ف، ثم» نمی‌آیند.

تشریف گزینه‌ها دریگ:

گزینه «۱»: «تکلمنا» جمله وصفیه نیست؛ زیرا قبل از آن، «ثم» آمده است.

گزینه «۲»: «غضی» جمله وصفیه نیست؛ زیرا قبل از آن، «ف» آمده است.

گزینه «۳»: «یعلم» جواب شرط است و نمی‌تواند جمله وصفیه باشد.

(انواع بملات)

(نوید امسکی)

۱۴۰- گزینه «۳»

ترجمه گزینه «۳»: «پرانهان سختی‌های زیادی را تحمل کردد تا در راحتی زندگی کنیم» («لـ + نیش» معنای مضارع التزامی می‌سازد).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لیت» به همراه فعل ماضی «حضرنا» به کار رفته که دلالت بر مضارع التزامی ندارد.

گزینه «۲»: هر دو فعل مضارع در عبارت، معنای اخباری (ساده) دارند.

گزینه «۴»: «لن» معنای فعل را مضارع التزامی نمی‌کند، بلکه اصطلاحاً معنای «تفی ابد: هرگز ....» می‌سازد. همچنین دقت داشته باشد که

«حتی» بر سر اسم «نهایه» آمده و اصلاً بر سر فعل ظاهر نشده است.

(قواعد فعل)

(علی محمد کریمی)

حکومت ایلام، سرانجام پس از قرن‌ها سلطنت، بر اثر یورش ویرانگر آشوریان در قرن ۷ ق.م. دچار انحطاط و فروپاشی شد.

(تاریخ (ا)، ایران در عصر باستان، صفحه ۷۷)

گزینه «۴»

(میلاد هوشیار)

داریوش هخامنشی به منظور دفع حملات قبایل صحرائگرد سکایی، به مناطق دورستی در شمال دریای سیاه و جنوب روسیه کوئی لشکرکشی کرد.

(تاریخ (ا)، ایران در عصر باستان، صفحه ۸۵)

گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

در ابتدای زمامداری اردشیر دوم، برادرش کورش کوچک در آسیای صغیر سر به شورش برداشت و با سپاهی از مزدوران یونانی راهی پایتخت شد. در جنگی که میان دو برادر رخ داد، کورش کوچک شکست خورد و کشته شد.

(تاریخ (ا)، ایران در عصر باستان، صفحه ۸۷)

گزینه «۱»

(فاطمه سفایی)

قرارگرفتن در عرض‌های جغرافیایی پایین‌تر یا بالاتر، از عوامل مؤثر بر آب‌وهای کشور ما است؛ چراکه زاویه تابش خورشید در عرض‌های جغرافیایی مختلف، متفاوت است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۹)

ایران در کمربند خشک و بیابانی کره زمین قرار گرفته است. عامل پرفسار جنب حرارتی در تابستان به داخل کشور پیشروی می‌کند و مانع ریزش در دوره گرم سال می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۷)

گزینه «۱»

(فاطمه سفایی)

بخش زیادی از «بیابان لوت» به دلیل قرارگیری در منطقه فشار زیاد جنب حرارتی، کمتر از ۳۰ میلی‌متر باران دارد.

«کویر»، بخشی از بیابان است و به نمکزارهای پف‌کرده‌ای گفته می‌شود که تبخیر شدید، عامل اصلی شکل‌گیری آن است، موقعیت ایران به گونه‌ای است که یکی از بزرگ‌ترین کویرهای جهان را به وجود آورده است.

دریاچه حوض سلطان در غرب «دشت کویر» در استان قم قرار گرفته است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۴۳)

(فاطمه سفایی)

با توجه به اینکه هر دو شهر در یک نیمکره قرار دارند، برای به دست آوردن اختلاف درجه، طول جغرافیایی آن دو از هم کم می‌کنیم:

$$\text{اختلاف درجه} = ۴۵ - ۱۵ = ۳۰$$

$$\text{اختلاف ساعت} = \frac{۳}{۱۵} = ۰,۲$$

$$\text{صیبح} = ۷ - ۳ = ۴$$

چون شهر دوم در غرب شهر اول قرار دارد، زمان واقعی آن عقب‌تر از شهر اول است.

(جغرافیا (۳)، فنون و هوازی های جغرافیایی، صفحه ۷۶)

گزینه «۴»

(فاطمه سفایی)

امواج ناشی از زمین‌لرزه‌های دریایی، سونامی را به دنبال دارد که ناشی از فرایندهای درونی زمین هستند (دینامیک درونی).

(جغرافیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۸۲)

گزینه «۲»

(فاطمه سفایی)

میزان تخریب و خسارت‌های ناشی از نزدیک شدن گسل‌های همگرا نسبت به سایر گسل‌ها بیشتر است و هرچه عمق کانونی زمین‌لرزه بیشتر باشد، تخریب و خسارت کاهش می‌یابد.

(جغرافیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

گزینه «۳»

(فاطمه سفایی)

نگاهی به نقشه نواحی لرزه‌خیز ایران نشان می‌دهد که کمتر منطقه‌ای در کشور ما مصنون از زمین‌لرزه است.

(جغرافیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۸۷)

گزینه «۲»

(ملیمه گریه)

اسطوره‌شناسان، مورخان و دیگر محققان درباره اینکه محتوای افسانه‌ها به کلی غیرواقعی است یا نه، اتفاق نظر ندارند. بیشتر آنان بر این عقیده هستند که افسانه‌ها براساس واقعیت‌های تاریخی ساخته شده‌اند، اما با گذشت زمان تغییر کرده و به شکل افسانه و اسطوره درآمده‌اند.

(تاریخ (ا)، ایران در عصر باستان، صفحه ۶۲)

تاریخ و جغرافیا (۱)**گزینه «۳»**

(علیرضا رضایی)

از آنجا که اقتصاد بین النهرين نیازمند منابع طبیعی و معنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و آکدی، پیاپی به سرزمین ایلامی‌ها لشکرکشی می‌کردند. این تاخت و تازهای سرانجام سبب شد که حاکمان کوچک و مستقل ایلامی در حدود ۲۶۰۰ ق.م. با یکدیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.

(تاریخ (ا)، ایران در عصر باستان، صفحه ۷۶)

(علی محمد کریمی)

اندکی پس از برداشتن دولت آل منذر (الخیان) توسط خسروپریز، دستهای از سپاهیان ساسانی، از قبیله‌های عرب مجاور مرزهای ایران شکست خوردند. بر اثر این واقعه، عظمت قدرت ساسانیان در چشم اعراب فرو ریخت.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۸۱)

(فاطمه سقایی)

هرچه ارتفاع گیاهان افزایش می‌یابد، تعداد گونه‌ها، قد یا بلندی، انبووهی و درجه رشد و همچنین فصل رویش آن‌ها کمتر و کوتاه‌تر می‌شود.

(بفراغیا (۲)، نواعی طبیعی، صفحه ۵۷)

(فاطمه سقایی)

با حرکت از مدار استوا به سمت مدار رأس السرطان و رأس الجدی و ناحیه قطبی در نوع و تراکم پوشش گیاهی تفاوت و تنوع پدید می‌آید.

(بفراغیا (۲)، نواعی طبیعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۷)

(کنکور سراسری ۱۴)

در خانواده زبانی آفرو-آسیایی زبان مردم عرب و یهود، زبان قوم سامی است و زبان بعضی از مردم شمال آفریقا، زبان قوم حامی است.

(بفراغیا (۲)، نواعی انسانی، صفحه ۷۰)

(فاطمه سقایی)

پدیده پخش یا انتشار فرایندی است که طی آن یک موضوع یا پدیده مانند زبان، مذهب، افکار و ایده‌ها، نوآوری، وسائل و ابزار، شیوه زندگی و حتی بیماری از یک مکان به سایر مکان‌ها گسترش می‌یابد.

(بفراغیا (۲)، نواعی انسانی، صفحه ۷۹)

(زهرا (امیر))

در موضوع بیماری Covid۱۹، این پدیده از یک مکان به مکان‌های مجاور گسترش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: گاهی پخش و انتشار از یک فرهنگ به فرهنگ‌های دیگر بدون آنکه فرهنگ‌ها در تماس مستقیم با یکدیگر باشند، اتفاق می‌افتد. امروزه با توجه به گسترش رسانه‌ها، این نوع پخش فرهنگی غالب است و رسانه‌ها نقش عمده‌ای در تغییر سبک زندگی افراد دارند.

گزینه «۲»: گاهی پدیده فرهنگی بدون آنکه دو ناحیه فرهنگی در تماس مستقیم با یکدیگر باشند از ناحیه‌ای به ناحیه دیگر منتقل می‌شود.

گزینه «۳»: در این پخش فرهنگی پدیده از مکان‌های بزرگ‌تر به مکان‌های کوچک‌تر منتقل می‌شود.

(بفراغیا (۲)، نواعی انسانی، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۱)

(علیرضا رضایی)

کانون‌های دائمی حدائق در هشت ماه از سال بارش دارند. (بفراغیا ایران، بفراغیا، طبیعی ایران، صفحه ۱۴۹)

(فاطمه سقایی)

به محدوده‌ای که با توجه به شکل زمین و شب ناهمواری‌ها، آب‌های جاری را به سوی پایین‌ترین نقطه آن هدایت کند، حوضه آبریز می‌گویند. با نگاهی به نقشه حوضه‌های آبریز ایران (شکل ۶ - صفحه ۵۰ کتاب درسی) در می‌یابیم که حوضه آبریز فلات مرکزی، بزرگ‌ترین حوضه آبریز کشور است.

(بفراغیا ایران، بفراغیا، طبیعی ایران، صفحه‌های ۱۴۹ و ۱۵۰)

تاریخ و جغرافیا (۲)

(ملیمه کریمی)

عباسیان در مواجهه با خلافی فاطمی کوشیدند با استفاده از توان سیاسی و نظامی حکومت سلجوقیان و دیگر متحدهای خود، با آن‌ها مقابله کنند. خلافت عباسی همچنین به تبلیغات گسترده‌ای علیه فاطمیان اقدام کرد و به تواندهای گوناگونی متول شد که نشان دهد نسب خلافی فاطمی جعلی است و آنان از نسل علی (ع) و فاطمه (س) نیستند. توجه داشته باشد که عبارات گزینه‌های «۳» و «۴» از جمله اقدامات فاطمیان علیه عباسیان می‌باشد.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام، هرکتی تازه در تاریخ پسر، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

(ملیمه کریمی)

پس از به تخت نشستن بزدگرد سوم ساسانی، امور کشور کمی سامان یافت و سپاه ایران با شکست مسلمانان در جنگ جسر (پل) بیشتر متصفات آنان را پس گرفت.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۸۱)

(کنکور سراسری ۱۴)

دهقانان، دودمان‌های زمین‌داری بودند که از قدرت و نفوذ اقتصادی و پشتونهای اجتماعی و فرهنگی قابل ملاحظه‌ای در خراسان و ماواره‌النهر برخوردار بودند. ایشان در سده‌های نخستین هجری، علاوه بر مشارکت در امور محلی، نقش مهمی در حفظ و انتقال فرهنگ ایرانی از دوره باستان به دوره اسلامی ایفا کردند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۹۰)

(علیرضا رضایی)

مهمنترین پیامد سیاسی ظهور حکومت‌های ایرانی، کاهش و زوال تدریجی سلطه سیاسی-نظامی خلافی عباسی بر ایران بود.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۹۴)

(«۴» گزینه)

گزینه «۴»: اولاً بین عقول تسلسل در معنای فلسفی آن حاکم نیست؛ چراکه این رابطه طولی ختم به یک واجب وجود بالذات (خدا) می‌شود. دوماً تمامی عقول از عقلی دیگر به وجود نیامده‌اند. عقل اول مخلوق بی‌واسطه خدا می‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دو^۳، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۶)

(حسین آفوندی راهنمایی)

حيات عقلانی در قرن دو به مرحله نهایی رشد خود نرسید. بلکه نسبت به دوره‌های قبل پیشرفت چشمگیری داشت در حالی که پس از آن همچنان فلسفه‌ی نظری را همچون فارابی و ابن سينا مشاهده می‌کنیم.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

(سپاه پغفرزاده صابری)

حيات عقلی مسلمانان با ظهور اسلام آغاز شد و سپس با آغاز بحث‌های اعتقادی منجر به ظهور نهضت ترجمه در قرن دوم و حیات فلسفی در قرن سوم گردید.

گزینه صشم درسی:

در پاسخ‌گویی به سوالات متنی به دنبال کلیدواژه‌های مهم متن باشید. و از طریق آن حذف گزینه کنید.

تشرح گزینه‌های درست:

گزینه «۱»: حیات عقلی زمین حاصل خیز درخت علوم می‌باشد. توجه به عقل و فکر حرکت به سمت دانش و رشد حیات علمی و به تبع آن رشد حیات فلسفی را در بی‌دارد.

گزینه «۳»: نهضت ترجمه اما منجر به آشنایی اندیشمندان مسلمان با فلسفه یونان گردید اما سبب شد با نقد و بررسی آن نظام فلسفی نوینی را پایه‌ریزی کنند، پس صرفاً تقلید و احیا نبود.

گزینه «۴»: رابطه علی و معلوی به صورت برعکس بیان شده است. استفاده از روش‌های خاص و بدیع پیامبر در جامعه اسلامی منجر شد که فرصت تفکر و اندیشه‌ورزی برای مردم فراهم آید.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

(حسین آفوندی راهنمایی)

ویژگی اصلی حکمت مشاء همان صورت استدلالی آن و الگو گرفتن از ارسطو است و مؤسس این حکمت در جهان اسلام فارابی است.

رد گزینه‌های درست:

گزینه «۱»: مؤسس اول حکمت مشاء ارسطو است.

گزینه «۲»: ارسطو بیش از هر چیز در فلسفه به قیاس برهانی توجه داشت.

گزینه «۴»: فارابی در فلسفه سیاست نزدیک افلاطون (استاد ارسطو) است نه خود ارسطو.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۴)

(حسن صدری)

وی به علت آشنایی عمیق با تعالیم اسلام، توانست آموخته‌های خود از افلاطون و ارسطو و سایر فیلسوفان گذشته را در یک نظام فلسفی جدید عرضه کند و فلسفه مشائی را در جهان اسلام بنا نهاد. از این رو پس از ارسطو لقب «علمی» گرفت و به «علم ثانی» شهرت یافت.

گزینه «۱»:

نتجه: دقت کنید که فارابی هرچند با تعالیم فلسفه یونان آشنایی داشت، اما آنچه که آن را تحت عنوان معلم ثانی مطرح کرد نظام فلسفی جدید آن در جهان اسلام بود.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۶)

فلسفه دوازدهم

(کتاب آین)

«۱۶۱- گزینه «۳»

عقل انسان، به کمک عقل فعال شروع به فعالیت می‌کند و به ادراک حقایق نائل می‌شود.

نتجه: دقت کنید که عقل به واسطه عقل فعال به درک حقایق می‌رسد. به عبارتی عقل فعالیت خود را مدیون عقل فعال است.

تشرح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عقل انسان، پرتوی از عالم عقول است که اگر تربیت شود و رشد کند، علاوه بر استدلال کردن، می‌تواند حقایق را آن گونه که عقول درک می‌کنند، بباید و مشاهده کند. بنابراین کاملاً مغایر و ضد عالم عقول نیست.

گزینه «۲»: حقیقت وجودی تمامی عقول مجرد از ماده است. صرفاً در درجه تجرد متفاوتاند.

گزینه «۴»: عالم عقول، فوق عالم طبیعت است و نه هم مرتبه با آن.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دو^۳، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

«۱۶۲- گزینه «۳»

کسب معقولات و شناخت مربوط به مرحله عقل بالفعل است. نفس در این مرحله، با کسب معقولات، خود بدل به موجودی عقلانی می‌شود. بنابراین به مقامی می‌رسد که هم بتواند خودش را درک کند و هم در خویش تعقل کند.

مفهوم عقل فعال در فلسفه اسلامی عقلی این چنین است که در بیرون از ذهن انسان به عنوان یک موجود مجرد و غیرمادی و مستقل از آدمی در عالم بالا فرض شده است. در حالی که در فلسفه ارسطو این عقل بالفعل یکی از مراتب و جایگاه‌های خود عقل آدمی است.

بالاترین کمال عقل انسانی در مرحله عقل بالمستفاد قرار دارد که انسان در این مرحله در علم و عمل کامل است. در مرحله عقل بالمستفاد انسان بر تمامی دانش‌هایی که کسب کرده است مسلط است و این شناخت‌های حسی، تجربی، عقلی و... همگی را شامل می‌شود.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دو^۳، صفحه ۶۵ تا ۶۶)

«۱۶۳- گزینه «۳»

پذیرش هر اعتقاد و آینینی نیازمند استدلال عقلی است. از نظر این فلسفه ایمانی ارزشمند است که «پشتوانه» عقلی داشته باشد (پشتیبانی عقل از ایمان). ایمانی که از این پشتوانه تهی است، ارزش چندانی ندارد و چه بسا انسان را به سوی کارهای غلط و اشتباه نیز بکشاند.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دو^۳، صفحه ۶۵)

«۱۶۴- گزینه «۳»

هرچند که استدلال عقلی، شهود و وحی هر سه ابزار مستقل شناخت هستند اما هر سه می‌توانند ما را به حقیقتی واحد برسانند و مؤید و مؤکد یکدیگر می‌باشند.

عمل رد گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هرچند که بین عقول رابطه طولی برقرار است اما آخرین مرتبه عقل، عقل فعال یا عقل دهم می‌باشد نه عقل انسان. عقل انسان ذاتاً در مرتبه عقول قرار ندارد اما می‌تواند به چنین مرتبه‌ای برسد.

گزینه «۲»: در مرتبه عقل هیولانی انسان فعلًاً هیچ ادراکی را کسب نکرده است اما آمادگی لازم برای کسب حقایق را دارد.

(سیا پیغمبرزاده صابری)

من هم با تهیستان و هم با توانگران همنشینی می‌کنم تا از من بپرسند و به سخنان من گوش فرا دهند ... این رسالتی است که خداوند با ندای های غیبی و در رؤایها بر عهده من نهاده است.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس انریشه، صفحه ۳۸)

۱۷۲- گزینه «۲»

(حسن صدری)

«سخن» سروش معبد دلفی این بود که داناترین شما مردم سقرط است. اما «راز پیام» سخن سروش معبد دلفی این بود که داناترین شما کسی است که مانند سقرط بداند که هیچ نمی‌داند (رد گزینه ۳).

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس انریشه، صفحه ۳۰)

(سیا پیغمبرزاده صابری)

سقرط باور خود به خداوند را از طریق باور خود به آثار و صفات او اثبات می‌کند (رسیدن از آثار به خود شیء / از معلوم به علت). مانند رسیدن از انبساط فلز (معلوم) به وجود حرارت (علت آن).

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس انریشه، صفحه ۴۱)

۱۷۳- گزینه «۱»

(نیما پواهری)

سقرط باور خویش به خدا را براساس باورش به وجود علم و قدرت و عدالت فوق بشری اثبات کرد. بنابراین مبنای برهان او این است که یک شیء بر آثار و صفات خود تقدیم دارد. همان‌گونه که انسان هست و سپس اوصاف انسانی معاً می‌باشد. همان‌طور که ابتدا اسب وجود دارد و سپس وجود زین و لگام اسب معنا دارد. پس اگر کسی به صفات و لوازم و آثار یک شیء باور دارد می‌توانیم به اعتقاد او به خود آن شیء پی ببریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ملتوس برای ادعای خود شواهدی ذکر کرد و در پایان از دادگاه برای سقرط درخواست مجازات مرگ نمود.

گزینه «۲»: سقرط اتهام متلوس را پذیرفت و تلاش کرد در برای آن از خود دفاع کند.

گزینه «۳»: از نظر سقرط دانای حقیقی فقط خداست؛ اما این بدان معنا نیست که ما انسان‌ها نمی‌توانیم چیزی بدانیم! منظور از دانای حقیقی بودن خدا این است که فقط خداست که همه چیز را می‌داند و جهل و نادانی به او راه ندارد.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس انریشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۱)

(سیا پیغمبرزاده صابری)

خود اصل امکان شناخت امری بدیهی و روشن است و نیازی به استدلال ندارد (رد گزینه ۲).

البته دقت کنید که همین امر بدیهی نیز گاه چه در گذشته و چه در حال در ورطه انکار قرار گرفته است (رد گزینه ۳).

دقت کنید که مابهای شناخت ذهنی یک شیء خارجی مصدقی خارجی است نه تصویری ذهنی (رد گزینه ۴). ولی با این حال هر شناختی هم شناخت یک امر واقعی نیست.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

(حسن صدری)

فارابی مدینه جاهله را در مقابل مدینه فاضله قرار می‌دهد و معتقد است که مهم‌ترین تفاوت آن با مدینه فاضله، در هدف آن است.

نکته: توجه به سلامت جسم و لذت‌های دنیوی در مدینه فاضله نیز ارزشمند است. تفاوت این است که در مدینه جاهله فقط به همین امر توجه می‌شود، اما در مدینه فاضله در کنار توجه به دنیا، توجه به آخرت نیز مطرح است (رد گزینه ۱).

(فلسفه ۱۴۰۱، آغاز فلسفه در همان اسلام، صفحه ۷۷)

۱۶۹- گزینه «۲»

فارابی مدینه جاهله را در مقابل مدینه فاضله قرار می‌دهد و معتقد است که مهم‌ترین تفاوت آن با مدینه فاضله، در هدف آن است.

نکته: توجه به سلامت جسم و لذت‌های دنیوی در مدینه فاضله نیز ارزشمند است. تفاوت این است که در مدینه جاهله فقط به همین امر توجه می‌شود، اما در مدینه فاضله در کنار توجه به دنیا، توجه به آخرت نیز مطرح است (رد گزینه ۱).

۱۷۰- گزینه «۲»

بهترین مدینه‌ها، از نظر فارابی، مدینه‌ای است که مردم آن به اموری مشغول هستند و به فضایی آراسته‌اند که مجموعه مدینه را به سوی سعادت می‌برد. دو نکته باعث نادرستی گزینه دوم این تست می‌شود:

۱- اینکه فارابی معیار را برحجه زندگی و رفتارها و باورهای مردم مدینه می‌گذارد و نه صرفاً خواسته و هدفشان. مردم مدینه جاهله هم دنبال سعادت هستند، ولی سعادت را کامل نفهمیده و فقط به دنبال لذت و سلامتی جسم‌اند. پس فقط طلب سعادت مهم نیست، بلکه باید اعمال و ارزش‌های جامعه ساماندهی شود.

۲- دوم اینکه فارابی سعادت را امری جمعی و مربوط به کل جامعه می‌داند و سعادت حقیقی را امری شخصی و فردی نمی‌داند. سعادت فرد در گروه سعادت جامعه است و نباید با آن تقابلی داشته باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از نظر فارابی، ریاست جامعه باید بر عهده کسی باشد که روحی بزرگ و سرشتی عالی دارد و به عالی ترین درجات تعقل رسیده و می‌تواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند؛ بنابراین رهبر حقیقی جامعه کسی جز پیامبر خدا نیست.

گزینه «۳»: هرچند فارابی دریافت قوانین و وحی خدا را شرط می‌داند و رهبر حقیقی از نظر او پیامبر خداست؛ اما دقت کنید که این نظر بدین معنی نیست که به‌جز پیامبر کسی دیگر نباید رهبر باشد. پس از پیامبر نیز در میان جامعه، آن‌هایی که بیشترین شرایط لازم را از بین شرایط زیم دارا باشند می‌توانند هدایت جامعه را در دست بگیرند.

گزینه «۴»: تقسیم و توزیع نقش‌ها، فرستاده و قدرت در مدینه فاضله یکسان و برابر نیست و بر مبنای توانایی‌ها و شایستگی‌ها انجام می‌شود. فارابی مدینه فاضله را به بدین سالم تشییه می‌کند که هر عضو آن همه اعضای جامعه نیز بر برخی دیگر مقدم‌اند؛ مثلاً همان‌طور که قلب بر همه اعضای بدن ریاست دارد، در مدینه فاضله هم باید کسی که ویژگی‌های ممتازی دارد، بر مردم ریاست کند.

(فلسفه ۱۴۰۱، آغاز فلسفه در همان اسلام، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

فلسفه یازدهم

(حسن صدری)

رفتار متواضعانه و همراه با احترام سقرط موجب شده بود جوانان زیادی مجذوبش شوند. دقت کنید که سقرط اخلاق و منش جذابی داشت؛ اما این ویژگی عامل اصلی جذب جوانان نبود.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس انریشه، صفحه ۳۶)

۱۷۱- گزینه «۲»

رفتار متواضعانه و همراه با احترام سقرط موجب شده بود جوانان زیادی مجذوبش شوند. دقت کنید که سقرط اخلاق و منش جذابی داشت؛ اما این ویژگی عامل اصلی جذب جوانان نبود.

(حسین آفوندی راهنمایی)

گزینه «۱»: با این که تمثیل دارد اما استدلال تمثیلی نیست؛ چرا که نتیجه و حکمی از این شبهات گرفته نشده است و صرفاً دو امر جزئی بدون بیان حکم به یکدیگر نسبت داده شده است.

گزینه «۳»: صرفاً قضیه است. نتیجه‌گیری ندارد.

گزینه «۴»: درست است که رتبه برتر را تشبيه به کامپیوتر کرده ولی حکم‌شیوه مواردی به همه است نه استدلال تمثیلی.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۱۶۲ تا ۱۶۴)

۱۸۲- گزینه «۲»

(نیما هواهری)

معنا و مفهوم معرفت و شناخت، روشن است و نیازی به تعریف ندارد. وقتی که از کودکی می‌پرسیم «می‌دانی تو پت کجاست؟» و او می‌گوید «آری، می‌دانم» نسبت به معنای «می‌دانم» آگاه است. اگر ابهامی هم از جهت کلمه و لغت باشد، حداقل با بیان معادلی ابهام رفع می‌شود؛ مثلاً می‌گوییم معرفت، همان دانستن و آگاهی نسبت به چیزی است (تعریف لغوی است، زیرا شناخت یک مفهوم روشن است و نهایتاً تعریف ما از جهت شرح کلمه و لغت است). ← (رد بخش اول گزینه‌های ۱ و ۳)

(حسین آفوندی راهنمایی)

گزینه «۳» تأیید و پذیرش این استدلال است نه نقد آن. به عبارتی با گفتن این جمله سعی در تأیید این داشته که استفاده از سخنان بزرگان امری بیهوده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» استدلال مربوطه را با آوردن استدلال تمثیلی مخالف و یا بیان وجود اختلاف نقد کرده‌اند.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۱۶۴)

۱۸۴- گزینه «۱»

(نیما هواهری)

استقرا، استدلالی است که در آن ذهن انسان از جزئی به کلی سیر می‌کند، یعنی چند مورد جزئی را مشاهده می‌کند و سپس حکم کلی به دست می‌آورد.

توضیح نکات درس:

اقسام استدلال: ۱- تمثیل: سرایت دادن حکم یک موضوع به موضوع دیگر به دلیل مشابهت آن دو با یکدیگر ۲- استقرا: سیر ذهن از جزئی به کلی ۳- قیاس: سیر ذهن از کلی به جزئی

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۱۶۵ تا ۱۶۷)

(علیرضا نصیری)

۱۸۵- گزینه «۳»

در اینجا با بررسی تمام افراد یک محله، حکمی کلی در مورد میانگین درآمد همه افراد یک منطقه (که محدوده‌ای بسیار وسیع تر از یک محله است) داده شده است. از آنجایی که افراد یک محله به خصوص نشانگر و نماینده همه افشار نیستند، بنابراین شرط دوم یک استقرای تعمیمی قوی رعایت نشده است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یکی از شروط استقرای تعمیمی قوی، کافی و مناسب بودن تعداد نمونه‌های است. ما نمی‌توانیم با بررسی دو آزمون گذشته نتیجه بگیریم که على آزمون بعدی را هم حتماً ۲۰ خواهد گرفت.

گزینه «۲»: در این نمونه فرد با بررسی فقط یک نمونه، حکمی کلی در مورد تمامی موبایل‌ها داده است. بنابراین شرط کافی بودن تعداد نمونه‌ها را رعایت نکرده است.

گزینه «۴»: در این گزینه نیز تعداد نمونه‌ها کافی نیستند و بنابراین استقرای تعمیمی مطرح شده قوی نیست. از روند نزولی قیمت دلار در یک روز، نمی‌توان پیش‌بینی کرد که در طول هفته نیز کاهش قیمت خواهد داشت.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۱۶۷)

۱۷۷- گزینه «۴»

(نیما هواهری)

معنا و مفهوم معرفت و شناخت، روشن است و نیازی به تعریف ندارد. وقتی که از کودکی می‌پرسیم «می‌دانی تو پت کجاست؟» و او می‌گوید «آری، می‌دانم» نسبت به معنای «می‌دانم» آگاه است. اگر ابهامی هم از جهت کلمه و لغت باشد، حداقل با بیان معادلی ابهام رفع می‌شود؛ مثلاً می‌گوییم معرفت، همان دانستن و آگاهی نسبت به چیزی است (تعریف لغوی است، زیرا شناخت یک مفهوم روشن است و نهایتاً تعریف ما از جهت شرح کلمه و لغت است). ← (رد بخش اول گزینه‌های ۱ و ۳)

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۱۶۶)

۱۷۸- گزینه «۴»

(نیما هواهری)

همین که ما با طرف مقابل خود صحبت می‌کنیم، یا لیوان آبی را برمی‌داریم و می‌نوشیم، یا از عمل کسی خوشحال با عصبانی می‌شویم، گویای آن است که ما به امکان شناخت خود پی بردایم. آری اگر رفتاری غیر از این از ما سر می‌زد، می‌توانستیم بگوییم که در توانایی دانستن خود شک داریم.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۱۶۷ و ۱۶۸)

۱۷۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

این مورد (پی بردن به یک خطأ، و اصلاح آن و جایگزینی اش با یک تبیین درست) بیانگر تصحیح شناخت است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۱۶۸)

۱۸۰- گزینه «۳»

(سما بهغهزاده صابری)

ظاهر عبارات مطرح شده نشان از این دارد که فرد به شناخت اشتباہ قبلی بی برده و در پی شناخت جدیدی است. پیشرفت پیوسته دانستن نشان از امکان شناخت دارد که توان با قبول خطا بودن برخی از شناخت‌ها در انسان است. توجه کنید که این دانش‌آموز شناخت خود را تصحیح کرده است، نه تکمیل! (رد گزینه ۴)

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۱۶۸)

منطق

۱۸۱- گزینه «۳»

(سما بهغهزاده صابری)

اگر بین دو امری که در استدلال تمثیلی مطرح شده همبستگی بالا موجود باشد استدلال قوی‌تر است.

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حتی با وجود احتمالی بودن استدلال تمثیلی ارزش منطقی دارد.

گزینه «۲»: برای استدلال تمثیلی می‌توان نقد انجام داد.

گزینه «۴»: تمثیل و استدلال دو امر جداگانه هستند و هیچ‌بک نتیجه دیگری نیست.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۱۶۲ تا ۱۶۴)

(علیرضا نصیری)

معادل شرطی قضیه «هیچ دیپلمهای کمتر از ۱۲ سال درس نخوانده»، «اگر کسی دیپلم داشته باشد، کمتر از ۱۲ سال درس نخوانده» می‌باشد. همچنین اگر بخواهیم معادل معنایی برای این گزینه در نظر بگیریم، «اگر کسی دیپلم داشته باشد، حداقل ۱۲ سال درس خوانده» نیز قابل قبول خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: معادل شرطی قضیه «هر دانشجویی کارت دانشجویی دارد»، «اگر کسی دانشجو باشد، کارت دانشجویی دارد». است که در گزینه به صورت وارونه مطرح شده است.

گزینه «۳»: معادل شرطی قضیه «هر بزرگسالی که رانندگی بلد است می‌تواند گواهی نامه بگیرد». «اگر بزرگسالی رانندگی بلد باشد، می‌تواند گواهی نامه بگیرد». نه آنچه که در گزینه مطرح شده است.

گزینه «۴»: معادل شرطی قضیه «هر ایرانی شناسنامه دارد»، «اگر فردی ایرانی باشد، شناسنامه دارد». است نه آنچه در گزینه آورده شده است.

(منطق، قضیه هملی، صفحه ۵۶)

(نیما ھواهri)

قضیه‌ای که حکمی را به افراد محدودی نسبت می‌دهد یا سلب می‌کند قطعاً یک قضیه محصوره است. زیرا فقط در قضیه محصوره است که می‌توان محمولی را به افراد متعدد و مختلف نسبت داد ولی در قضیه شخصیه موضوع همواره یک امر خاص یا یک مجموعه افراد مشخص است که حکم به کل آن نسبت داده می‌شود یا از کل آن سلب می‌شود، نه تک‌تک افراد آن و به طور جداگانه.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قضیه شخصیه هم ممکن است است وصفی را به چیزی نسبت دهد. مثلًا: «علی انسان باهوشی است»

گزینه «۲»: قضیه شخصیه هم ممکن است به وجود واقعیت‌داشتن چیزی حکم بدهد. مثلًا: «حسن موجود است»

گزینه «۳»: حکم درباره یک مجموعه مشخص و معین هم ممکن است شخصیه باشد. مثلًا: «مجموعه اعداد طبیعی نامتناهی است».

(منطق، قضیه هملی، صفحه ۵۱)

فلسفه یازدهم

(کتاب آبی)

سفراط هیچ کتابی ننوشت، اما سراسر حیاتش را با فلسفه سپری کرد (نه اینکه نوشه باشد اما از بین رفته باشد).

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس انریشه، صفحه‌های ۳۷ و ۳۶)

(نیما ھواهri)

سفراط می‌گفت: «از گشت و گذار در شهر جز این مقصودی ندارم که شما جوانان و بزرگسالان را متقدعاً سازم که نباید جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس خود ترجیح دهید (باید کمال نفس را ترجیح داد، نه این که توجه خود را تماماً مغطوف به آن ساخت) و به شما یادآوری کنم که ثروت، فضیلت نمی‌آورد، بلکه از فضیلت است که ثروت و هرچه که برای فرد و جامعه سودمند است، به دست می‌آید...»

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس انریشه، صفحه ۳۸)

(علیرضا نصیری)

در استقرای تعمیمی ما از موارد جزئی به حکم کلی می‌رسیم - استقرای تمثیلی از سایر انواع استدلال‌ها ضعیفتر است. - در استنتاج بهترین تبیین ما حالات مختلف را بررسی و رد می‌کنیم و سرانجام گزینه‌ای را که بیشترین شانس را دارد بر می‌گرینیم.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: استقرای تعمیمی قوی در ساخت مبنای علوم تجربی نقش دارد نه در آموزش آن - استقرای تمثیلی هرگز یقینی نخواهد بود - در استنتاج بهترین تبیین لزوماً تمام حالات بررسی نمی‌شوند، برخی از حالات بررسی می‌شوند.

گزینه «۲»: شرط استقرای تعمیمی قوی زیاد بودن تعداد نمونه‌ها نیست، مناسب بودن تعداد نمونه‌های است. در جایی که کلاً سه نمونه برای بررسی وجود دارد، بررسی کردن دو نمونه می‌تواند یک استقرای تعمیمی قوی تشکیل دهد در حالی که نمونه‌های زیادی نیست - آنچه در ادبیات تشبیه نامیده می‌شود خود تمثیل است، نه استقرای تمثیلی - این مورد درست است.

گزینه «۳»: این مورد درست است؛ در یک استقرای هر چقدر که تعداد نمونه‌های بررسی شده زیاد باشد، باز هم ممکن است نتیجه‌ای اشتباه حاصل شود - در استقرای تمثیلی حکم کلی به دست نمی‌آید، بلکه تنها یک حکم جزئی استنبط می‌شود - استنتاج بهترین تبیین نیز نوعی از استقرای پس هیچ‌گاه یقینی نخواهد بود.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۹ تا ۴۲)

گزینه «۴»

هنگامی که می‌گوییم جملات ناقص قضیه نیستند. منظور جملات ناتمام است که هنوز حکم قضیه در آن‌ها تکمیل نشده است. در عبارت گزینه چهارم هر چند موضوع قضیه ذکر نشده ولی قضیه ناتمام نیست و حکم بیان شده است و یک جمله خبری کامل باعث است.

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یکی از ویژگی‌های قضیه خبری بودن آن است. برخیز و بیا هر دو فعل امر بوده در نتیجه جمله از نوع انشایی است که قضیه محسوب نمی‌شود.

گزینه «۲»: ویژگی دیگر قضایای منطقی تام بودن آن‌ها می‌باشد یعنی جمله خبری بایستی به صورت کامل مطرح شود و شونده منتظر ادامه خبر نباشد. در این عبارت حرف ربط که آمده است که نشان‌دهنده اتصال دو جمله می‌باشد اما بخش دوم آن ذکر نشده اکنون که گل سعادت پریار است؟؟؟؟؟ گزینه «۳»: اولاً ابتدای جمله حرف «که» نشان‌دهنده وابسته بودن جمله است و ثانیاً معنای عبارت پرسشی است.

(منطق، قضیه هملی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

گزینه «۳»

برای مثال در عبارت «پایخت ایران تهران است» هر چند جای موضوع و محمول عوض شده اما همچنان از لحاظ منطقی تهران موضوع است نه محمول.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در قضیه حملی، محمول وصف و حالت موضوع است.

گزینه «۲»: الزاماً مقدم در ابتدای جمله نمی‌آید و گاهی اوقات بعد از تالی ذکر می‌شود.

گزینه «۴»: همه جمله‌ها قابلیت صدق و کذب ندارند مانند امر و نهی.

(منطق، قضیه هملی، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۷)

(علیرضا نصیری)

ما اشیاء پیرامون خود را می‌شناسیم و از این طریق با آن‌ها ارتباط برقرار می‌کنیم. بنابراین انسان نمی‌تواند بدون داشتن شناختی از اشیاء با آن‌ها ارتباط برقرار کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: طبق متن کتاب درسی انسان در مورد گذشته و آینده (که فعل ام موجود نیستند) می‌اندیشد و شناختی حاصل می‌کند. از طرفی می‌دانیم که شناخت انسان گاهی به تصورات خیالی تعلق می‌گیرد (اسطوره‌ها و افسانه‌ها) به همین خاطر است که علاوه بر موجودات انسان می‌تواند شناختی نسبت به معادومات نیز داشته باشد.

گزینه «۳»: استفاده مختلف از اشیاء نشان‌دهنده شناخت ما از آن‌هاست. اما این موضوع بدین معنا نیست که شناخت ما درست است. شناخت ما در مورد یک شیء می‌تواند در بخش‌هایی اشتباہ باشد و همچنان قادر باشیم که از آن استفاده کنیم.

گزینه «۴»: آموزش‌پذیری نشان‌گر این است که شناخت انسان قابلیت گسترش دارد اما نامحدود و بی‌کرانگی شناخت را نمی‌توان از صرف مفهوم آموزش استنباط کرد.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

(کتاب آبی)

۱۹۹- گزینه «۳»

البته ما می‌دانیم که حقایق بسیاری وجود دارد که هنوز انسان نتوانسته آن‌ها را بشناسد. همچنین ممکن است ما در توانایی خود برای شناخت برخی امور شک کنیم؛ مثلاً با خود بگوییم که «آیا ما می‌توانیم به همه اسرار مغز پی ببریم؟» اما این شک، غیر از شک در امکان اصل شناخت است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

(کتاب آبی)

۲۰۰- گزینه «۱»

پیشرفت دانش بشری، خود دلیلی بر توانایی بشر برای رسیدن به معرفت است. یکی از راه‌های این پیشرفت پی بردن به اشتباهات گذشتگان و تصحیح آن‌ها است؛ مثلاً منجمان قدیم، عموماً فکر می‌کردند که خورشید به دور زمین می‌گردد و زمین مرکز جهان است. اما منجمان جدید پی برند که این نظر اشتباه بوده و زمین به دور خورشید در حرکت است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲» و «۴»: بشر وجود اشتباه و حقایقی را که هنوز نتوانسته آن‌ها را بشناسد، به معنای ناتوانی در کسب معرفت تلقی نمی‌کند.

گزینه «۳»: دستیابی انسان به دانش‌های مختلف در شاخه‌های گوناگون علم، نتیجه تلاش او برای درک خود و جهان پیرامون خویش است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۳۸)

(علیرضا نصیری)

ملتوس در دادگاه دو اتهام به سقراط وارد کرد: ۱) گمراه کردن جوانان و ۲) انکار خدایانی که همه به آن‌ها باور دارند (رد گزینه ۴). سقراط در رد اتهام بی‌خدایانی مطرح کرد که باور خودش به خدا را ثابت می‌کرده. او چنین استدلال کرد که: فردی که به صفات و آثار چیزی باور دارد باید به خود آن چیز هم باور داشته باشد و از آنجا که سقراط به صفات خدایی باور دارد، در نتیجه باید به خود خدا نیز معتقد باشد. بنابراین سقراط در این استدلال از پذیرش صفات خدا به پذیرش وجود خدا می‌رسد.

دقت کنید که بیان سقراط بیشتر استدلالی است تا تمثیلی و ثانیاً پذیرش یک امر مقدم بر پذیرش صفات آن است. نه بر عکس! (رد گزینه ۱)

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۹ و ۴۱)

(علیرضا تقی‌پور)

سقراط باور خود به خدا را از طریق باور خود به آثار و اوصاف خدا ثابت می‌کند. بنابراین در استدلال خود به نوعی از معلول به علت می‌رسد.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه ۴۱)

(کتاب آبی)

۱۹۵- گزینه «۳»

سخن سقراط مبنی بر اینکه دنای حقیقی فقط خداست؛ بدین معنی نیست که انسان بهره‌ای از شناخت ندارد و شناخت فقط از آن خداست. بلکه منظور این است که فقط خداوند است که همه چیز را می‌داند و جهل و نادانی به او راهی ندارد.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

(کتاب آبی)

۱۹۶- گزینه «۲»

وقتی می‌گوییم انسان می‌تواند خطأ بکند، معنایش این است که می‌تواند اشیا را بشناسد در عین حال امکان خطأ هم وجود دارد. اما سایر گزینه‌ها هر کدام به نحوی هرگونه شناخت انسان را انکار می‌کنند.

به عبارتی گزینه «۲» نشان از خطأ پذیری شناخت است؛ اما سایر گزینه‌ها انکار امکان شناخت می‌باشد.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۳۵)

(علیرضا نصیری)

۱۹۷- گزینه «۱»

مفهوم شناخت، مفهومی بدیهی است که هر کسی آن را می‌فهمد. از طرفی هیچ مفهومی واضح‌تر از شناخت نیست تا می‌توان از آن یک تعریف مفهومی ارائه داد (تأیید گزینه ۱). حال ممکن است که در الفاظ ابهامی وجود داشته باشد (رد گزینه ۴) و در این صورت باید تعریفی لفظی از آن ارائه داد تا ابهام به وجود آمده برطرف شود، اما قطعاً ما همواره به این تعریف لفظی نیازمند نیستیم (رد گزینه ۳). امکان ارائه دادن تعریف مصداقی از شناخت نیز ممکن است. مثلاً با بیان کردن چند مورد از شناخت‌هایی که هر کس دارد این موضوع را برای او روشن کنیم (رد گزینه ۲).

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۳۶)

(موسسه عفتی)

«۲۰۷- گزینه ۱»

رمزگردانی به صورت‌های مختلف صورت می‌گیرد. کودکان به صورت جزء‌به‌جزء اطلاعات را رمزگردانی می‌کنند. در حالی که بزرگسالان به صورت کلی و خلاصه رمزگردانی می‌کنند. رمزگردانی جزء‌به‌جزء شامل جزئیات یک موضوع یا رویداد است. در حالی که رمزگردانی کلی در برگیرنده خلاصه موضوع است. در رمزگردانی جزء‌به‌جزء امكان خطای بیشتری وجود دارد. به همین دلیل به حافظه کودکان نمی‌توان اعتماد کرد.

(روان‌شناسی، حافظه و عمل فراموشی، صفحه ۹۲)

(فرهار علی‌نژاد)

«۲۰۸- گزینه ۲»

حافظه در هریک از مراحل سه‌گانه (رمزگردانی - ذخیره‌سازی یا اندازش - بازیابی) امکان خطای دارد. ممکن است در مراحل اول و دوم مشکلی وجود نداشته باشد، اما مشکل در بازیابی به عدم پادآوری خاطرات منجر شود.

(روان‌شناسی، حافظه و عمل فراموشی، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۳)

(همیرضا توکلی)

«۲۰۹- گزینه ۲»

گزینه «۲» اشاره دارد به رمزگردانی دیداری همراه با تصویری در حالی که سایر گزینه‌ها اشاره‌ای به مرحله رمزگردانی ندارند.

(روان‌شناسی، حافظه و عمل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۹)

(موسسه عفتی)

«۲۱۰- گزینه ۱»

زمان بازیابی	ظرفیت یا گنجایش اندازش	نوع رمزگردانی	مراحل حافظه
			آنچه حافظه
حدود نیم ثانیه	نامحدود	حسی	حسی
چند دقیقه	۷±۲ ماده	حسی (همراه با توجه)	کوتاه‌مدت
از چند دقیقه تا آخر عمر	نامحدود	عمدتاً معنایی	بلندمدت

(روان‌شناسی، حافظه و عمل فراموشی، صفحه ۹۷)

اقتصاد

(سارا شریفی)

«۲۱۱- گزینه ۳»

الف) صحیح است.

ب) نادرست است؛ در سطح دستمزد ۲ میلیون تومان (برای هر ماه) بازار با مازاد تقاضا رو به رو است. در این سطح از دستمزد به دلیل پایین بودن آن، مؤسسات و بنگاه‌ها تمایل زیادی به استخدام نیروی کار دارند ولی نیروی کار حاضر به استخدام با این سطح از دستمزد نیست. در نتیجه کارفرمایان مجبور می‌شوند سطح دستمزد را افزایش دهند و در این حالت تمایل افراد برای استخدام نیز افزایش می‌یابد. بنابراین دستمزد تا رسیدن به سطح دستمزد تعادلی افزایش می‌یابد.

پ) نادرست است؛ در دستمزد ۵ میلیون تومان (برای هر ماه) بازار دارای مازاد عرضه است. تعداد زیادی از افراد حاضر به کار در این سطح دستمزد هستند ولی کارفرمایان تمایل به استخدام این تعداد از افراد با این سطح دستمزد ندارند. در نتیجه چون گروهی از افراد بیکار هستند حاضرند با سطح دستمزد پایین تری کار را انجام دهنند. بنابراین دستمزد تا سطح رسیدن به دستمزد تعادلی پایین می‌آید.

روان‌شناسی

«۲۰۱- گزینه ۲»

(موسسه عفتی)

هر چهار نفر بو را احساس کرده و به آن توجه کرده‌اند، اما فقط محمد در صدد رفع آن بوده، به آشپزخانه رفته و آن را ادراک کرده است.

(روان‌شناسی، اساس، توهه، ادرآک، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

(مهدی پاهدی)

«۲۰۲- گزینه ۴»

تحریک هر یک از گیرنده‌های حسی تابع شدت محرك است؛ یعنی تحریک حواس از سوی محرك باید به میزان خاصی برسد تا آن عضو تحریک حسی شود؛ مثلاً صدا باید به شدت خاصی برسد تا گوش ما آن را بشنود.

(روان‌شناسی، اساس، توهه، ادرآک، صفحه ۷۱)

(فرهار علی‌نژاد)

«۲۰۳- گزینه ۱»

به همه چیزهایی که در دامنه توجه ما قرار می‌گیرد، آگاهی کامل نداریم. مثال گزینه «۱» نشان می‌دهد شخص از محرك صوتی (حرف زدن طرف مقابل)، آگاهی نسبی دارد و آگاهی اش کامل نیست (از محتوای حرف‌های او اطلاعی ندارد).

(روان‌شناسی، اساس، توهه، ادرآک، صفحه‌های ۷۱، ۷۲ و ۷۳)

(همیرضا توکلی)

«۲۰۴- گزینه ۳»

گزاره اول اشاره دارد به پدیده گوش به زنگی که در آن، خستگی باعث تأخیر در پاسخ به محرك می‌شود.

گزاره دوم اشاره دارد به پدیده آماده‌سازی که در آن، شناخت محرك تحت تأثیر ارائه پیشین قرار می‌گیرد و دریافت بعدی تسهیل می‌شود.

گزاره سوم اشاره به عوامل ایجاد تمرکز و تغییر درونی محرك‌ها دارد.

(روان‌شناسی، اساس، توهه، ادرآک، صفحه‌های ۷۲، ۷۳ و ۷۴)

(مهدی پاهدی)

«۲۰۵- گزینه ۴»

موقعیت دیابی	علامت	وضعیت عالمت	نحوه گزارش حضور عالمت	علامت هدف	علامت	گزینه
هشدار کاذب	غائب	بستری کردن بیمار	ابتلا به کرونا	۱		
هشدار کاذب	غائب	به صدا درآمدن ازیر خودرو	حضور دارد	۲		
هشدار کاذب	غائب	اعلام تعطیلی مدارس	بارش برف	۳		
اصابت	حاضر	استفاده از ماسک	آلودگی هوا	۴		

(روان‌شناسی، اساس، توهه، ادرآک، صفحه ۷۷)

(کتاب آبی)

«۲۰۶- گزینه ۳»

آزمایش ابینگهوس مربوط به اثر گذشت زمان در حافظه است که کاهش فاصله زمانی بین یادگیری و یادآوری یک مطلب، می‌تواند از فراموشی ناشی از آن جلوگیری کند.

(روان‌شناسی، حافظه و عمل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۰، ۱۰۱ و ۱۰۲)

گزینه «۲»: وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد؛ به راحتی می‌تواند با استفاده از آن منابع غیرفعال، کالا و خدمات زیادی تولید کند.
گزینه «۳»: اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت استغال کشور نرخ بیکاری است. نرخ بیکاری از نسبت تعداد بیکاران به کل جمعیت فعلی کشور ضرب در صد به دست می‌آید.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۴ تا ۸۶)

(نسرین بعفری)

سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای یک سال = سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال بعدی

$$\times 100 \times \frac{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال دوم}}{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال دوم}} = \text{نرخ تورم سال دوم}$$

$$\begin{aligned} -20 &= \frac{4200 - x}{x} \times 100 \Rightarrow -20x = 100(4200 - x) \\ -x &= 5(4200 - x) \Rightarrow -x = 21,000 - 5x \\ \Rightarrow 4x &= 21,000 \Rightarrow x = \frac{21,000}{4} = 5,250 \end{aligned}$$

میلیون تومان (اقتصاد، تورم و کاهش قدرت فرید، صفحه ۱۶)

«۲۱۶- گزینه «۳»

ت) نادرست است؛ نمودار عرضه، صعودی است. عرضه کننده نیروی کار همان کارگرانی هستند که با نیروی بدنی و یا فکری خود، محصول یا خدمتی را تولید می‌کنند و حاضرند کار خود را در اختیار تقاضاکنندگان کار قرار دهند.

تقاضاکنندگان نیروی کار؛ صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می‌کنند. (گاهی در اقتصاد به تقاضاکنندگان نیروی کار، کارفرما هم می‌گویند).

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

«۲۱۲- گزینه «۴»

(الف)

$\times 10\% \times \text{جمعیت کل کشور} = \text{جمعیت غیرفعال}$

$$\text{نفر} = \frac{15}{100} \times 90,000,000 = 13,500,000$$

$$\text{جمعیت غیرفعال} \times \frac{4}{5} = \text{جمعیت شاغل}$$

$$\text{نفر} = \frac{4}{5} \times 90,000,000 = 72,000,000$$

جمعیت شاغل - جمعیت فعلی = جمعیت بیکار

$$\text{نفر} = 1,200,000 - 720,000 = 480,000$$

$$\text{درصد} = \frac{40}{1,200,000} \times 100 = \frac{480,000}{1,200,000} \times 100 = \text{نرخ بیکاری}$$

ب) می‌دانیم مجموع جمعیت فعلی و غیرفعال، جمعیت افراد ۱۵ سال و بالاتر را تشکیل می‌دهند؛ بنابراین:

$$\text{جمعیت غیرفعال} + \text{جمعیت فعلی} = \text{جمعیت افراد ۱۵ سال و بالاتر}$$

$$\text{نفر} = 1,200,000 + 900,000 = 2,100,000$$

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

«۲۱۳- گزینه «۴»

(بررسی موارد)

- درست است.

- نادرست است. نوسانات نرخ ارزش پول ملی ما اثر منفی دارد و منجر به کاهش قدرت خرید پول ملی و در پی آن منجر به تورم می‌شود.

- نادرست است؛ در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، می‌تواند «وسیله مناسبی برای پرداخت آینده» نیز باشد.

- درست است.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت فرید، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

«۲۱۴- گزینه «۴»

مردم می‌توانند از طریق ایجاد نهادهای توانمندسازی، خیریه و کمکهای مردمی، تأسیس صندوقهای قرض العحسنه، فعالیتهای جهادی از یکدیگر در برابر خطر فقر و نابرابری محافظت کنند.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه ۹۰)

«۲۱۵- گزینه «۴»

(تشرییم گرینه‌های نادرست)

گزینه «۴»: همه کسانی که شغلی ندارند، بیکار نیستند. بیکار کسی است که بالاتر از ۱۵ سال دارد و در جستجوی کار است؛ اما کاری برای خود پیدا نمی‌کند. بنابراین کسانی که دانش‌آموز و دانشجو هستند و یا بازنشسته و خانه‌دارند و دنبال کار نمی‌گردند، بیکار محسوب نمی‌شوند.

(مهدی فیبانی)

بیکار کسی است که بالاتر از ۱۵ سال دارد و در جستجوی کار است؛ اما کاری برای خود پیدا نمی‌کند. (موارد د و ه)

بررسی سایر موارد:

الف) کسانی که بازنشسته‌اند و دنبال کار نمی‌گردند جزوی از جمعیت غیرفعال جامعه محسوب می‌شوند.

ب) همه کسانی که در غیر از زمینه تخصصی شان مشغول به کار و فعالیت باشند، شاغل محسوب می‌شوند.

ج) همه کسانی که به صورت پاره‌وقت مشغول به کارند شاغل به حساب می‌آیند، در حالی که آن‌ها در جستجوی شغل تمام‌وقت هستند و ممکن است خود را شاغل به حساب نیاورند.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

(همیرضا توکلی)

فرد آدمی را به شکل پرنده دیده است و این «آدم پرنده‌گون» واقعاً مصدق خارجی ندارد.

همچنین ممکن است اعصاب بینایی فرد تحریک شده باشند، یعنی شخص با خود همسایه‌اش مواجه شده باشد (پس احساس و تحریک عصب موجود باشند)، اما در فرایند ادراک دچار مشکل شده باشد (مثلاً بر اثر آسیب مغزی).

(روان‌شناسی، اساس، توهه، ادرآک، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

(محمد رسانی)

هشدار کاذب: ردیابی محركی که غایب بوده است. در این مثال علی محركی را انتخاب کرده که غایب بوده است و هشدار کاذب شکل گرفته است.

(روان‌شناسی، اساس، توهه، ادرآک، صفحه ۷۷)

(کتاب آنی)

میزان انگیختگی ذهنی، تحت تأثیر عوامل فیزیولوژیکی و روان‌شناختی است. مهسا به دلیل این که شب قبل به مهمانی رفته و کم خوابیده و صحبانه نیز نخورده است، تمکز کافی را سر کلاس ندارد.

نکته: موضوع یکنواختی تدریس برای هر دو یکسان است.

(روان‌شناسی، اساس، توهه، ادرآک، صفحه ۷۷)

(فرهاد علی‌نژاد)

ردهای حسی ذخیره‌شده در حافظه حسی، در صورت «توجه» به اطلاعات تبدیل می‌شوند و به حافظه کوتاه‌مدت و کاری انتقال می‌یابند.

یکی از رایج‌ترین خطاهای «اضافه‌کردن» بازشناسی یا یادآوری غیرواقعی رویدادهایی است که اتفاق نیوفتدادهند یا اینکه شخص از رخداد آن‌ها بی‌اطلاع است. در چنین حالتی می‌گویند حافظه کاذب شکل گرفته است.

(روان‌شناسی، هافظه و عمل فراموشی، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

(همیرضا توکلی)

در اینجا بحث این است که چند نوع رمزگردانی به کار رفته است و از این جهت، گزینه «۳» به خاطر استفاده از معنایی و غیرمعنایی، ساده‌تر به خاطر سپرده می‌شود.

(روان‌شناسی، هافظه و عمل فراموشی، صفحه ۹۶)

(مهدی پاهردی)

هر سه رمزگردانی دیداری، شنیداری و معنایی هم در کودکان و هم در بزرگسالان دیده می‌شود. همچنین برخورداری از رمزگردانی و اندوزش خوب مضمون داشتن حافظه کافی نیست و بازیابی خوب نیز مورد نیاز است.

(روان‌شناسی، هافظه و عمل فراموشی، صفحه ۹۱ تا ۹۴)

(مهدی پاهردی)

به یادآوردن خاطرات خوش محقق‌نشده، مصدق خطا اضافه کردن و به یاد نیاوردن خاطرات تلخ اتفاق افتاده، نشانگر خطا فراموشی و حذف کردن هستند. عوامل عاطفی (رمزگردانی بهتر یا دشوارتر خاطرات)، نشانه‌های بازیابی (یادآوری بهتر خاطرات) و گذشت زمان (فراموشی در اثر گذشت زمان) به صورتی برابر در مورد بازیابی خاطرات خوب و تلخ مؤثر هستند.

(روان‌شناسی، هافظه و عمل فراموشی، صفحه ۹۹)

(موسی عفتی)

در حافظه معنایی دانش عمومی ذخیره می‌شود و حافظه رویدادی در برگیرنده تجربه مشخص است که به یک زمان و مکان مشخص مربوط می‌شود.

(روان‌شناسی، هافظه و عمل فراموشی، صفحه‌های ۶۹ و ۷۱)

«۲۲۳- گزینه ۴»

(سara شریفی)

گزینه «۱»: زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد.

گزینه «۲»: دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد؛ روش اول آن است که ظرفیت‌های تولیدی را افزایش دهد؛ اما از آنجا که این روش معمولاً زمان بر است، دولت‌ها ترجیح می‌دهند از طریق افزایش واردات، بازار را تنظیم کنند.

گزینه «۳»: بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت فرید، صفحه ۱۰۳)

«۲۲۴- گزینه ۲»

هشدار کاذب: ردیابی محركی که غایب بوده است. در این مثال علی محركی را انتخاب کرده که غایب بوده است و هشدار کاذب شکل گرفته است.

(روان‌شناسی، اساس، توهه، ادرآک، صفحه ۷۷)

«۲۲۵- گزینه ۴»

(کتاب آنی)

$$\frac{\text{سطح قیمت قبلی} - \text{سطح قیمت جدید}}{\text{سطح قیمت قبلی}} \times 100 = \text{تورم}$$

$$\text{درصد A} = \frac{20 - 50}{50} \times 100 = \frac{-30}{50} \times 100 = -60\%$$

$$\text{نرخ تورم در کشور C} = \text{نرخ تورم در کشور B} = \text{نرخ تورم در کشور A} = \text{درصد} = 40$$

برای کشور B داریم:

$$40 = \frac{x - 80}{80} \times 100 \Rightarrow 160 = 5(x - 80) \Rightarrow 160 = 5x - 400$$

واحد پولی $x = 112$ (سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال در کشور B) $\Rightarrow$ برای کشور C داریم:

$$40 = \frac{140 - y}{y} \times 100 \Rightarrow 2y = 5(140 - y) \Rightarrow 2y = 700 - 5y$$

واحد پولی $y = 100$ (سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال در کشور C) $\Rightarrow$

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت فرید، صفحه ۱۰۱)

روان‌شناسی

«۲۲۷- گزینه ۳»

(موسی عفتی)

مهتمین عامل کاهش کارکرد گوش بهزندگی، «خستگی» افراد است. پیدا کردن محرك هدف تابع «تعداد عوامل انحرافی» و «ویژگی منحصر به فرد هدف» است.

(روان‌شناسی، اساس، توهه، ادرآک، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

«۲۲۸- گزینه ۲»

هر سه رمزگردانی دیداری، شنیداری و معنایی هم در کودکان و هم در بزرگسالان دیده می‌شود. همچنین برخورداری از رمزگردانی و اندوزش خوب مضمون داشتن حافظه کافی نیست و بازیابی خوب نیز مورد نیاز است.

(روان‌شناسی، هافظه و عمل فراموشی، صفحه ۹۱ تا ۹۴)

«۲۲۹- گزینه ۲»

به یادآوردن خاطرات خوش محقق‌نشده، مصدق خطا اضافه کردن و به یاد نیاوردن خاطرات تلخ اتفاق افتاده، نشانگر خطا فراموشی و حذف کردن هستند.

عوامل عاطفی (رمزگردانی بهتر یا دشوارتر خاطرات)، نشانه‌های بازیابی (یادآوری بهتر خاطرات) و گذشت زمان (فRAMOSHی در اثر گذشت زمان) به صورتی برابر در مورد بازیابی خاطرات خوب و تلخ مؤثر هستند.

(روان‌شناسی، هافظه و عمل فراموشی، صفحه ۹۹)

«۲۳۰- گزینه ۴»

در حافظه معنایی دانش عمومی ذخیره می‌شود و حافظه رویدادی در برگیرنده تجربه مشخص است که به یک زمان و مکان مشخص مربوط می‌شود.

(روان‌شناسی، هافظه و عمل فراموشی، صفحه‌های ۶۹ و ۷۱)

«۲۳۰- گزینه ۴»

(موسی عفتی)

تحریک هریک از گیرنده‌های حسی تابع شدت محرك است؛ یعنی تحریک حواس از سوی محرك باید به میزان خاصی برسد تا گیرنده حسی آن را احساس کند.

(روان‌شناسی، اساس، توهه، ادرآک، صفحه‌های ۶۹ و ۷۱)

«۲۱۹- گزینه ۴»

تشریف گرینه‌هاي تادرست:

گزینه «۱»: زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد.

گزینه «۲»: دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد؛ روش اول آن است که ظرفیت‌های تولیدی را افزایش دهد؛ اما از آنجا که این روش معمولاً زمان بر است، دولت‌ها ترجیح می‌دهند از طریق افزایش واردات، بازار را تنظیم کنند.

گزینه «۳»: بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت فرید، صفحه ۱۰۳)

«۲۲۰- گزینه ۳»

$$\frac{\text{سطح قیمت قبلی} - \text{سطح قیمت جدید}}{\text{سطح قیمت قبلی}} \times 100 = \text{تورم}$$

$$\text{درصد A} = \frac{20 - 50}{50} \times 100 = \frac{-30}{50} \times 100 = -60\%$$

$$\text{نرخ تورم در کشور C} = \text{نرخ تورم در کشور B} = \text{نرخ تورم در کشور A} = \text{درصد} = 40$$

برای کشور B داریم:

$$40 = \frac{x - 80}{80} \times 100 \Rightarrow 160 = 5(x - 80) \Rightarrow 160 = 5x - 400$$

واحد پولی $x = 112$ (سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال در کشور B) $\Rightarrow$ برای کشور C داریم:

$$40 = \frac{140 - y}{y} \times 100 \Rightarrow 2y = 5(140 - y) \Rightarrow 2y = 700 - 5y$$

واحد پولی $y = 100$ (سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال در کشور C) $\Rightarrow$

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت فرید، صفحه ۱۰۱)

«۲۲۱- گزینه ۲»

مهتمین عامل کاهش کارکرد گوش بهزندگی، «خستگی» افراد است. پیدا کردن محرك هدف تابع «تعداد عوامل انحرافی» و «ویژگی منحصر به فرد هدف» است.

(روان‌شناسی، اساس، توهه، ادرآک، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

«۲۲۲- گزینه ۳»

محرومیت حسی یعنی اینکه فرد در شرایطی قرار بگیرد که هیچ یک از گیرنده‌های حسی تحریک نشود.

تحریک هریک از گیرنده‌های حسی تابع شدت محرك است؛ یعنی تحریک حواس از سوی محرك باید به میزان خاصی برسد تا گیرنده حسی آن را احساس کند.

(روان‌شناسی، اساس، توهه، ادرآک، صفحه‌های ۶۹ و ۷۱)

(مبتدی فرهادی)

گزینه «۲» - ۲۳۶

مضامین کلی و ذهنی، مسائل اخلاقی، عارفانه‌سازی و غزل‌گویی که با ساخت فرهنگ و جامعه گذشته ما همانه بود، تا حد زیادی کارایی خود را از دست داد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

(مبتدی فرهادی)

گزینه «۳» - ۲۳۷

قالب‌های شعری در عصر بیداری کم‌ویش مانند گذشته ادامه یافت و تغییر چندانی نداشت. توجه به قالب قصیده و منشی در شعر ملک‌الشعرای بهار و ادیب‌الممالک فراهانی (شاعران سنت‌گرا) بیشتر بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

(همید مرثی)

گزینه «۴» - ۲۳۸

حذف همزه در سایر ابیات:

گزینه «۱»: غم آزاده ← غمازاده (نکته: در « بشنو این » خواندن صحیح شعر، با همزه است و وزن شعر حذف همزه را ایجاب نخواهد کرد).

گزینه «۲»: مگر اسباب ← مترباب

گزینه «۳»: باشدت ای ← باشدتی، دلافتاده ← دلفتاده

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۴۹)

(همید مرثی)

گزینه «۲» - ۲۳۹

همه ابیات در وزن «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» سروده شده‌اند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای ششم مصراج دوم

گزینه «۳»: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای هفتم مصراج دوم

گزینه «۴»: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای هفتم مصراج اول

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۲)

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

گزینه «۲» - ۲۴۰

تقطیع بیت دوم بدین صورت است:

-UU - U - U - -UUU - U - U - U

در پایه آوای دوم و سوم مصراج دوم، تغییر کمیت‌ها مشخص است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۲)

(سیدعلیرضا احمدی)

گزینه «۱» - ۲۴۱

مراعات‌نظری (ب): گوهر، قیمت، زر و کان / تلمیح (د): اشاره به داستان حضرت

یوسف (ع) / تکرار (الف): تکرار واژه «جان» / جناس (ج): «باد» و «داد»

(علوم و فنون ادبی (۳)، برعی، ترکیبی)

(رهیم مشتاق نظم)

ریاضی و آمار (۳)

گزینه «۲» - ۲۳۱

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

۱۴, ۱۴, ۱۴, ۱۵, ۱۵, ۱۵, ۱۶, ۱۶, ۱۷, ۱۷, ۱۸, ۱۸, ۱۸

۱۲ داده داریم، بنابراین میانه برابر است با:

= میانه ۱۶

$$\frac{۱۴+۱۵}{۲} = \frac{۱۴}{۵} = \text{جارک اول}$$

$$IQR = ۱۷ - \frac{۱۴}{۵} = ۲ / ۵$$

= ۱۸ - ۱۴ = ۴ = ۴ - ۲ / ۵ = ۱ / ۵

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

گزینه «۳» - ۲۳۲

(امیر زر اندرز)

در مرحله سوم چرخه آمار اشتباه رخ داده است چون هدف این نظرسنجی، فقط بررسی مدت زمان تماشای تلویزیون نیست بلکه باید مشخص شود که هر دانش‌آموز چه نوع برنامه‌هایی را به میزان مشاهده می‌کند. (مانند فیلم، مستند، مسابقه و ...)، بنابراین جمع‌آوری داده‌ها باید دوباره انجام شود.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸)

گزینه «۱» - ۲۳۳

ابتدا زاویه A را به دست می‌آوریم:

$$\alpha_A = ۳۶۰^\circ - (۱۰۰^\circ + ۱۲۰^\circ + ۹۰^\circ) = ۳۶۰^\circ - ۳۱۰^\circ = ۵۰^\circ$$

$$\frac{۵۰}{۳۶۰} = \frac{x_A}{۱۰۰} \Rightarrow x_A = \frac{۵۰ \times ۱۰۰}{۳۶۰} \approx ۱۴$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

گزینه «۳» - ۲۳۴

انتخاب واحد اندازه‌گیری مناسب در گام دوم (طرح و برنامه‌ریزی) و ارائه

نمودارها و تحلیل داده‌ها در گام چهارم (تحلیل داده‌ها) صورت می‌گیرد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۷)

(محمد بهیرایی)

گزینه «۳» - ۲۳۵

میانگین داده برابر ۸ است و داریم:

$$(x_1 - 8)^2 + (x_2 - 8)^2 + \dots + (x_{10} - 8)^2 = ۹۰$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{۹۰}{۱۰} = ۹ \Rightarrow \sigma = ۳$$

$$\Rightarrow b = \bar{x} + \sigma = ۸ + ۳ = ۱۱$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

جامعه‌شناسی (۳)

(ارغوان عبدالملکی)

گزینه «۲۴۶

کنش اجتماعی، خشت بنای جامعه است. تمامی پدیده‌های خرد و کلان با کنش اجتماعی پدید می‌آیند. ساختارهای اجتماعی هر چقدر هم که جاافتاده و باسابقه باشند با کنش اجتماعی افراد به وجود آمده‌اند و برقرارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۳)

(کتاب آبی)

گزینه «۲۴۷

تشریح عبارت‌های نادرست:

اصطلاح جنگ‌های نامنظم را اولین بار شهید مصطفی چمران به کار برد و روش‌های ویژه‌ای برای آن ابداع کرد. مقاومت مردم مسلمان آمری در برابر داعش، نمونه‌ای بارز از جنگ‌های نامنظم است نه اولین نمونه آن. افراد دارای قدرت تغییر در ساختارهای موجود و حذف آن‌ها هستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۵)

(ارغوان عبدالملکی)

گزینه «۲۴۸

- هر جامعه‌ای نظامی دارد، این نظم تا حد زیادی حاکم بر افراد است و به اقدامات آن‌ها شکل می‌دهد.

- نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند. این جامعه‌شناسان، ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند، همین نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری هموار ساخت.

- کنش اجتماعی، فعالیت معناداری است که با توجه به دیگری انجام می‌شود.

- نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۳، ۳۶ و ۴۰)

(ارغوان عبدالملکی)

گزینه «۲۴۹

پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی:

ویژگی انکارشده کنش	پیامد
ارادی بودن کنش	سرکوب روحیه خلاق انسان
هدف‌دار بودن	سقوط ارزش‌ها
آگاهانه و معنادار بودن کنش	افول معانی

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

(کتاب آبی)

گزینه «۲۵۰

دو بال موقیت انسان‌ها: نظام اجتماعی و خلاقیت نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد: قفس آهینی / خلاقیت‌زدایی

افراد بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند: تأکید افراطی بر نظام اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۷)

(همیده مهرانی)

«۲۴۲- گزینه ۳»

تلمیح: اشاره به داستان حضرت ابراهیم (ع)، مبارزة وی با نمرود و گلستان شدن آتش بر ایشان / بیت فاقد جناس است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تضاد: «گرفتار» و «آزاد»، «تبیت» و «است» / تکرار: که، گرفتار

گزینه «۲»: تناقض: دیدن شخصی که کور مادرزاد است. / لف و نشر: لف ۱: رخ، لف ۲: زلف، نشر ۱: روز، نشر ۲: شب

گزینه «۴»: مراعات نظیر: خُم، میکده / تشبیه: سیل کهسار خم، خانه پرهیز (علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

(سیدعلیرضا احمدی)

«۲۴۳- گزینه ۳»

فاده تلمیح / تشبیه: «تنگنای کفر» / تضاد: «کفر» و «ایمان»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد تشبیه است.

گزینه «۲»: دارای تلمیح است.

گزینه «۴»: دارای تلمیح است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

(ممسن اصلی‌فری)

«۲۴۴- گزینه ۲»

مفهوم مشترک ابیات مرتبط «از خود بی‌خود بودن و دلدادگی عاشق» است.

مفهوم بیت گزینه «۲»: حاضر بودن یاد معشوق در خاطر عاشق در همه احوالات

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۶۰)

(سیدمحمد هاشمی)

«۲۴۵- گزینه ۱»

در این بیت، حافظ، سرسپردگی و عشق بی‌پایان خود به محبوب را نشان می‌دهد و می‌گوید: با وجود چهره زیبای تو، رفتن به با غ و بوستان خطاست، اما در بیت صورت سؤال و ابیات دیگر گزینه‌ها، صحبت از مرگ عزیزان و در دنای بودن این رنج است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۴۶)

(کتاب آبی)

پذیرش معنای اول اتفاق هم با انکار اصل علیت و هم با انکار اصل وجود علی محقق می شود. در سایر گزینه ها عبارت مربوطه صحیح است.

(فسلوگ دوازدهم، کرام تصویر از بیان، صفحه ۲۴ تا ۲۶)

(نیما یو ابرهی)

از نظر افلاطون خداوند مادی نیست و از جسم میراست و موجودی کاملاً مجرد است. بنابراین نمی توان آن را با حس و مشاهده چشم دریافت. اما رؤیت عقلی یا همان شهود عقلی از جنس تجربه حسی نیست. بلکه از نظر او مثال خیر (خداوند) و حتی سایر موجودات عالم مثل را می توان با شهود و رؤیت عقلی دریافت.

گزینه «۲۵۸»

پرسنل سایر گزینه ها: گزینه «۱»: خداوند ماده نیست و مجرد است. بنابراین فاقد جزء و بخش است و در آن صیرورت و تغییر نیست؛ از این رو موجودی واحد و فاقد اجزا می باشد.

گزینه «۲»: خداوند فانی نیست و ابدی است. اما از لی نیز هست. جالب است بدانید که افلاطون از لی بودن خدا را از همان ابدی بودن آن استنتاج می کند.

گزینه «۴»: همه چیز در پرتو مثال خیر (خداوند) دارای حقیقت می شود. شهروردی با الهام از این آموزه های افلاطونی به تبیین آفرینش از جانب نورالانوار و مراتب انوار می پردازد.

به عبارتی دیگر در فلسفه شهروردی نیز همه چیز در پرتو نور حق است که تجلی می یابد.

(فسلوگ دوازدهم، فرا در فلسفه- قسمت اول، صفحه های ۳۱ و ۳۲)

(نیما یو ابرهی)

از نظر کانت معیار و قانون فعل اخلاقی معیاری عقلی است که در خود کنش نهفته است. ما باید وظیفه خود را صرفاً برای انجام وظیفه انجام دهیم. اخلاقی بودن یک کنش بسته به عوامل بیرونی نظری سعادت، منفعت، دستورات خداوند و.... نیست. خود کار یا درست است یا نادرست و ما نمی توانیم برای توجیه یک عمل غیراخلاقی به یک عامل بیرونی متول شویم. اما توجه کنید که این بحث در رابطه با معیار اخلاقی بودن یا نبودن کنش های ما می باشد. اما کانت برای تحقق و انجامشدن کنش اخلاقی وجود خداوند و عالم غیرمادی را لازم می داند؛ زیرا تا اختیار نباشد، کنش اخلاقی ای نیست و برای اینکه انسان اختیار داشته باشد، وجود نفس و جهان غیرمادی و خداوند ضروری است.

گزینه «۲۵۹»

پرسنل سایر گزینه ها: گزینه «۱»: اخلاقی بودن اعمال ما بسته به اتصال آن ها با سعادت یا فضیلت خاصی نیست.

گزینه «۲»: معیار اخلاقی بودن یک کنش در خود آن نهفته است و با عقل دریافته می شود، نه با فرامین خداوند.

گزینه «۳»: هر چند خداوند یا هر عامل بیرونی دیگر در اخلاقی بودن یا نبودن کنش های ما تغییری ایجاد نمی کنند، اما وجود آن ها برای تحقق و انجامشدن افعال اخلاقی لازم است.

(فسلوگ دوازدهم، فرا در فلسفه- قسمت اول، صفحه ۳۶)

(کتاب آبی)

کانتیگهام می نویسد: «قبول خداوند زندگی ما را در بستری قرار می دهد که آن را بازیش و با اهمیت می سازد».

ویلیام جیمز می گوید: «من معتقدم که دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه های شخصی درونی ما نهفته است».

کرکگور نیز معتقد است که ایمان هدیه ای الهی است که خداوند به انسان عطا می کند.

(فسلوگ دوازدهم، فرا در فلسفه- قسمت اول، صفحه های ۳۷ تا ۳۹)

عربی زبان قرآن (۳)

گزینه «۲۵۱»

«لا تنهوا»: سنت نشوید (رد گزینه ۴) / «لا تحرزوا»: اندوهگین می باشد (فعل نهی) (رد گزینه ۴) / «واو» در «أَنْتَ الْأَعْلَوْنَ» واو حالیه به معنای «در حالی که» است (رد گزینه های ۱ و ۴) / «إِنْ كُنْتَ مُؤْمِنَ»: اگر ایمان آورنده باشید (رد گزینه های ۲ و ۴)

(ترجمه)

گزینه «۲۵۲»

«بُنِيَت»: (فعل ماضی مجهول) بنا شد (رد گزینه ۴) / «لِتَعْوَضَ»: (فعل مضارع مجهول) تا جبران شود (رد سایر گزینه ها) / «خَسَائِرُ»: زیان ها / «اختراع»: (نکره) یک اختراع، اختراعی / «يَصَحَّحُ»: (فعل مضارع مجهول) تصحیح شود (رد سایر گزینه ها) / «خَطَّا»: (نکره) یک خطأ، اشتباہی (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

گزینه «۲۵۳»

«مسافران»: المسافرون / «با عجله»: مستعجلین (رد گزینه های ۳ و ۴) / «به فروگاه»: إلى المطار (رد گزینه ۳) / «رسیدند»: وصلوا، وصل، قد وصل (رد گزینه ۱) / «سوار هواپیما شدند»: رکبوا الطائرة (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

گزینه «۲۵۴»

در این گزینه، کلمات «والد» و «منصبیاً» غلط هستند و باید به جای آن، کلمات «والد» و «منصبناً» بیانند؛ زیرا به ترتیب «اسم فاعل» و «اسم مکان» هستند.

نکته مهم درسی:

اسم فاعل از فعل ثالثی مجرد، بر وزن «فاعل» می آید.

(غاییه هر کات)

(همیدر، فنا قانزه اینی)

در این گزینه، کلمات «وأنا أحفظ» حال جمله است. در گزینه های «۱» و «۳» به ترتیب «عاجلاً» و «باختین» حال مفرد (نه به صورت جمله) هستند و در گزینه «۲» هم اصلاً حال وجود ندارد.

(حال)

فلسفه دوازدهم

گزینه «۲۵۶»

علت تامة شرط لازم و کافی برای تحقق معلوم است. با تحقق علت تامة وجود یافتن معلوم نیز واجب و ضروری است و معلوم نمی تواند از آن سریچی کند (تخلّف معلوم از علت ممکن نیست)؛ و گرنه اصل وجود علی معلومی نقض می شود.

اما علت ناقصه شرط لازم اما ناکافی برای تتحقق معلوم است. معلوم به نحوی از انجاء وابسته به وجود علت است و وجود یافتن علت لزوماً منجر به تتحقق و وجود یافتن معلوم نمی شود.

منظور از به نحوی از انجاء در این عبارت یعنی یک علت از بین علت های موجود که اشاره به علت ناقصه دارد.

(فسلوگ دوازدهم، کرام تصویر از بیان، صفحه ۲۵)

پاسخ تشریحی آزمون شناختی ۱۴۰۱ ۵ اسفند

دانشآموز عزیز!

اگر در آزمون‌های قبلی به سوالات آمادگی شناختی پاسخ داده‌اید از وضعیت پایه آمادگی شناختی خود بر اساس کارنامه آگاهی دارید. در این آزمون برنامه‌های حمایتی ما برای تقویت سازه‌های شناختی ادامه می‌یابد. این برنامه ارائه راهکارهای هفتگی و پایش مداوم دانش شناختی است. لطفاً برای سنجش آگاهی خود به سوالات پاسخ دهید و برای اطمینان از ماهیت راهبردهای آموزشی مورد سوال پاسخ نامه‌های تشریحی را مطالعه فرمائید.

۲۶۱- فراشناخت شامل کدام یک از موارد زیر است؟

۱. آگاهی از نقاط قوت و ضعف خود
۲. توانایی کنترل تواناییهای خود
۳. درک دیگران
۴. مورد ۱ و ۲

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. فراشناخت دو بعد دارد آگاهی از خود و توانایی کنترل رفتار خود. بدون آگاهی از نقاط قوت و ضعف نمیتوان آن را تقویت و یا مهار کرد.

۲۶۲- کدام مورد تلاش بیشتری نیاز دارد؟

۱. درگیرشدن در یک موقعیت هیجانی
۲. مهار کردن خود در یک موقعیت هیجانی
۳. فرقی ندارد
۴. نمیدانم

پاسخ تشریحی: پاسخ ۲ صحیح است. مهار موقعیت هیجانی تلاش بیشتری نسبت به درگیرشدن در آن موقعیت نیاز دارد.

۲۶۳- آگاهی از سازوکارهای یادگیری چه تاثیری در میزان و ماندگاری یادگیری دارد؟

۱. هر دو را بهبود می‌دهد.
۲. تاثیری در هیچکدام ندارد.
۳. فقط میزان یادگیری را بهبود می‌دهد.
۴. فقط ماندگاری یادگیری را زیاد می‌کند.

پاسخ تشریحی: پاسخ ۱ صحیح است. آگاهی از سازوکارهای یادگیری موجب تسهیل این سازوکارها و تقویت میزان و ماندگاری آن می‌شود.

۲۶۴- کدام مورد برای حل یک مشکل یا مساله نیاز است؟

۱. آگاهی از وضع موجود
۲. آگاهی از وضع مطلوب
۳. آگاهی از مسیر و قوانین آن
۴. همه موارد

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. برای حل مساله درک وضعیت موجود مساله، قوانین حاکم بر مساله و هدف نهایی نیاز است.

۲۶۵- کدام مورد از ویژگیهای هدف است؟

۱. مریبوط به آینده است.
۲. هیجان انگیز است.
۳. الزام‌آور است.
۴. همه موارد

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. هدف بازنمایی موضوعی در آینده است که فرد الزام به دستیابی به آن را دارد.

۲۶۶- انتخاب کدام گزینه سخت تر است و تلاش بیشتری نیاز دارد؟

۱. گزینه پیشرو با پاداش سریع
۲. گزینه آینده با پاداش دیرتر
۳. تفاوتی ندارد
۴. نمی دانم

پاسخ تشریحی: پاسخ ۲ صحیح است. انتخاب موقعیت‌های مرتبط با آینده (مثل درس خواندن برای موفقیت در آزمونی که چند ماه آینده برگزار می شود) نسبت به موقعیت‌های نزدیک با پاداش سریع (فیلم دیدن همین الان) تلاش بیشتری نیاز دارد.

۲۶۷- مفهوم انعطاف پذیری شناختی به کدام گزینه نزدیکتر است؟

۱. توانایی انتقال موفق توجه بین تکلیف‌های مختلف
۲. توانایی حفظ توجه به مدت طولانی بر یک موضوع
۳. توانایی اجرا چند فعالیت به طور همزمان
۴. توانایی در نظر نگرفتن اطلاعات مزاحم

پاسخ تشریحی: پاسخ ۱ صحیح است. به عنوان مثال وقتی یک مساله را حل کردید و سراغ سوال بعد رفتید، دیگر به سوال قبلی فکر نکنید.

۲۶۸- توانایی مطالعه در شرایط محیطی مختلف را با کدام مورد زیر مرتبط می دانید؟

۱. سازگاری
۲. توجه
۳. حافظه
۴. فراشناخت

پاسخ تشریحی: پاسخ ۱ صحیح است. سازگاری با شرایط محیطی مختلف و عدم وابستگی به شرایط خاص برای مطالعه یک توانایی در آمادگی شناختی است.

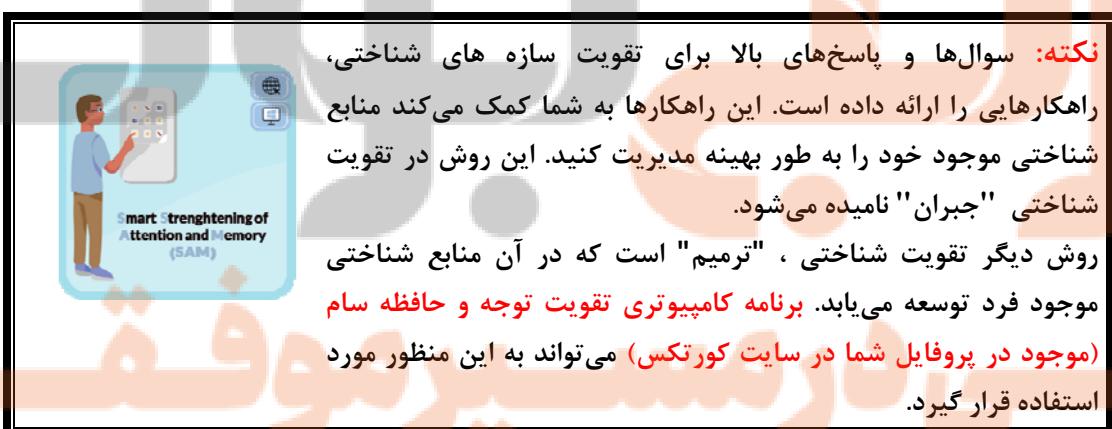
۲۶۹- کدام برنامه درسی را مناسب تر می دانید؟

۱. برنامه دقیق غیرقابل انعطاف
۲. برنامه انعطاف پذیر
۳. فرقی ندارد
۴. نمی دانم

پاسخ تشریحی: پاسخ ۲ صحیح است. در برنامه ریزی انعطاف پذیر در مواجهه با موانع، برنامه به نحوی تغییر می کند که هدف آسیب نبیند. به عنوان مثال ۴ ساعت در روز برای مطالعه یک درس به جای از ساعت ۸:۱۵ تا ۱۲:۱۵

نکته: سوال‌ها و پاسخ‌های بالا برای تقویت سازه‌های شناختی، راهکارهایی را ارائه داده است. این راهکارها به شما کمک می‌کند منابع شناختی موجود خود را به طور بهینه مدیریت کنید. این روش در تقویت شناختی "جبران" نامیده می‌شود.

روش دیگر تقویت شناختی، "ترمیم" است که در آن منابع شناختی موجود فرد توسعه می‌یابد. برنامه کامپیوتری تقویت توجه و حافظه سام (موجود در پروفایل شما در سایت کورتکس) می‌تواند به این منظور مورد استفاده قرار گیرد.

تلاشی در مسیر موفقیت

- ✓ دانلود گام به گام تمام دروس
- ✓ دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه
- ✓ دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی
- ✓ دانلود نمونه سوالات امتحانی
- ✓ مشاوره کنکور
- ✓ فیلم های انگیزشی